



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 611

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 13 iulie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
518.	— Hotărâre privind declanșarea procedurilor de expropriere a tuturor imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Sibiu Pitești” Secțiunea 4, aflate pe raza localităților Tigveni și Curtea de Argeș din județul Argeș.....	2–18
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 10 din 6 aprilie 2020 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii).....	19–31

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

privind declanșarea procedurilor de expropriere a tuturor imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Sibiu Pitești” Secțiunea 4, aflate pe raza localităților Tigveni și Curtea de Argeș din județul Argeș

Având în vedere dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 1.418/2008 pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Autostrada Sibiu—Pitești” și ale Hotărârii Guvernului nr. 196/2019 privind re aprobarea indicatorilor tehnico-economici aferenți obiectivului de investiții „Autostrada Sibiu—Pitești”,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 5 alin. (1) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă amplasamentul lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Sibiu Pitești” Secțiunea 4, aflat pe raza localităților Tigveni și Curtea de Argeș din județul Argeș, prevăzut în anexa nr. 1^{*)}, conform variantei finale a studiului de fezabilitate.

Art. 2. — (1) Se aprobă declanșarea procedurilor de expropriere a tuturor imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Sibiu Pitești” Secțiunea 4, situat pe amplasamentul prevăzut la art. 1, aflat pe raza localităților Tigveni și Curtea de Argeș din județul Argeș, expropriator fiind statul român, reprezentat de Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A.

(2) Se aprobă lista cuprinzând imobilele proprietate privată supuse exproprierii, situate pe raza localităților Tigveni și Curtea de Argeș din județul Argeș, proprietarii sau deținătorii acestora, precum și sumele individuale aferente despăgubirilor, prevăzute în anexa nr. 2.

Art. 3. — (1) Sumele individuale estimate de expropriator, aferente despăgubirilor pentru imobilele proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Sibiu Pitești” Secțiunea 4, situat pe amplasamentul prevăzut la art. 1, aflate pe raza localităților Tigveni și Curtea de Argeș din județul Argeș, sunt în cuantum total de 1.939 mii lei și sunt alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, în conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2020 nr. 5/2020, cu modificările ulterioare, la capitolul 84.01 „Transporturi”, subcapitolul 03 „Transport rutier”, titlul 58

„Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014—2020”, articolul 58.03 „Programe din Fondul de Coeziune — FC”.

(2) Sumele individuale prevăzute la alin. (1) se virează de către Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, în termen de cel mult 30 de zile de la data solicitării acestora, într-un cont bancar deschis pe numele Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A. la dispoziția proprietarilor de imobile proprietate privată care constituie coridorul de expropriere, situat pe amplasamentul prevăzut la art. 1, în vederea efectuării plății despăgubirilor în cadrul procedurilor de expropriere, în condițiile legii.

Art. 4. — Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, prin Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., răspunde de realitatea datelor înscrise în lista cuprinzând imobilele proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național, situat pe amplasamentul prevăzut la art. 1, de corectitudinea datelor înscrise în documentele care au stat la baza stabilirii acestora, precum și de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumei alocate potrivit prevederilor prezentei hotărâri.

Art. 5. — Planul de amplasament al lucrării de utilitate publică de interes național, prevăzut la art. 1, se aduce la cunoștință publică și prin afișarea la sediile consiliilor locale implicate și, respectiv, prin afișare pe pagina proprie de internet a expropriatorului.

Art. 6. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Ministrul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor,
Lucian Nicolae Bode
Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cițu

București, 1 iulie 2020.
Nr. 518.

^{*)} Anexa nr. 1 se comunică persoanelor fizice și juridice interesate, la solicitarea acestora, de către Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., care este depozitarul acesteia, imposibilitatea publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hărții topografice/planului de amplasament fiind determinată de impedimente de natură tehnico-redacțională.

LISTA

cuprinzând imobilele proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Autostrada Sibiu—Pitești” — Secțiunea 4, județul Argeș, situate pe raza localităților Curtea de Argeș și Tigveni din județul Argeș, proprietarii sau deținătorii acestora, precum și sumele individuale aferente despăgubirilor

Nr. crt.	Județ	Unitatea administrativ-teritorială	Nume și prenume proprietar/deținător	Taria	Parcelă	Număr cadastral/ Nr. topo	Nr. carte funciאר	Categoria de folosință	Extravilan/ Intravilan	Suprafața totală (mp)	Suprafața de expropriat teren (mp)	Suprafața de expropriat construcții (mp, ml, mc)	Valoare de despăgubire conform Legii nr. 255/2010 (lei)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	DAN GEORGE	67	—	—	87310	Arabil	Extravilan	4691	1.177,00	—	2.707,10
2	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CUCEANU MARIAN ALIN, CUCEANU STEFANIA LAURA	67	—	1949	84985	Arabil	Extravilan	3671	2.557,00	—	5.881,10
3	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	67	—	—	—	Arabil	Extravilan	5	5,00	—	11,50
4	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	67	—	—	—	Arabil	Extravilan	4357	2.303,00	—	5.296,90
5	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	NECULA MARIA SILVIA	67	—	—	88030	Fâneață	Extravilan	83124	8.480,00	—	19.504,00
6	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BĂDESCU GABRIEL	67	—	1502/2	82358	Fâneață	Extravilan	23869	11.127,00	—	25.592,10
7	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BALSANU GHEORGHE	67	—	1873	80312	Arabil	Extravilan	2798	141,00	—	324,30
8	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BALSANU GHEORGHE	67	—	1728	—	Pădure	Extravilan	13000	2.540,00	—	2.921,00
9	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	67	—	—	—	Pădure	Extravilan	20251	20.251,00	—	23.288,65
10	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	67	—	—	—	Fâneață	Extravilan	20258	11.423,00	—	26.272,90
11	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROTEASA OCTAVIAN, PROTEASA MARIANA	67	—	2715	83738	Pădure	Extravilan	21495	1.255,00	—	1.443,25
12	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROTEASA OCTAVIAN, PROTEASA MARIANA	67	—	2716	83739	Pădure	Extravilan	13574	356,00	—	409,40
13	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ARHIEPISCOPIA ARGEȘULUI ȘI MUSCELULUI	67	1212, 1182	—	81991	Pășune	Extravilan	50000	18.827,00	—	43.302,10
14	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	SOTIR IRINA, SOTIR SILVAN GABRIEL	67	—	—	85492	Arabil	Extravilan	2230	147,00	—	338,10
15	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	NIȚOIU ION, NIȚOIU DANIELA	67	—	2241	88048	Arabil	Intravilan	4950	48,00	—	496,80
												—	794,26

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
16	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ANTON NICOLAE, ANTON ISABELL CRISTINA	67 53	—	2560	88109	Fâneață Fâneață Pădure	Intravilan Extravilan Extravilan	4719	656,00 1.798,00 1.050,00	— — —	6.789,60 4.135,40 1.207,50
17	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ANGHEL GHEORGHE RARES	67 53	—	83992	—	Arabil Fâneață Fâneață	Intravilan Intravilan Extravilan	5000	780,00 853,00 2.270,00	— — —	8.073,00 8.828,55 5.221,00
18	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	67 53	—	—	—	— Fâneață Fâneață Pădure	— Intravilan Extravilan Extravilan	11384	— 3,00 716,00 3.361,00	— — — —	— 31,05 1.646,80 3.865,15
19	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	67	—	—	—	Fâneață Pădure	Extravilan Extravilan	4143	1.364,00 426,00	— —	3.137,20 489,90
20	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	Pădure	Extravilan	201	201,00	—	231,15
21	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	Arabil	Intravilan	1544	6,00	—	62,10
22	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	—	585,50
23	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	Arabil Arabil	Intravilan Extravilan	116	2,00 114,00	— —	20,70 262,20
24	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC CONSTANTIN, HERIȘANU ANASTASIA	53	1280	—	—	—	—	—	—	—	280,90
25	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ONGESCU ELENA	53	—	—	—	Pădure	Extravilan	1805	27,00	—	1.907,06
26	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CEPELOVICI FLORIAN	53	—	—	—	Pădure	Extravilan	10000	2.083,00	—	31,05
27	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	Pădure	Extravilan	9200	3.183,00	—	2.395,45
28	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	Fâneață	Extravilan	4836	2.775,00	—	3.660,45
29	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	Pădure	Extravilan	5531	130,00	—	6.382,50
30	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ENE MIHAIL	53	—	—	86043	Pădure Pădure Pădure Arabil	Extravilan Extravilan Extravilan Extravilan	6007	1.398,00 4.340,00 341,00	— — — —	149,50 1.607,70 4.991,00 784,30
								—	—	8310	—	—	3.755,39

31	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ MUNICIPIUL CURTEA DE ARGEȘ	53	—	—	—	—	—	—	—	1043	319,00	—	—	366,85
32	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	5377	3.688,00	—	—	4.241,20
33	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	2351	2.106,00	—	—	2.421,90
34	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ MUNICIPIUL CURTEA DE ARGEȘ	53	—	—	88171	—	—	—	—	70714	929,00	—	—	1.068,35
35	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ENE NICOLAE, ENE GABRIELA	53	—	3292	—	—	—	—	—	9795	1.592,00	—	—	3.661,60
														Împrejurire L = 465,93 ml		27.725,44
36	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	1422	58,00	—	—	66,70
37	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC TUDOR	53	—	—	—	—	—	—	—	710	105,00	—	—	241,50
38	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	FLOAREA MARIA	53	—	—	—	—	—	—	—	2900	2.096,00	—	—	4.820,80
39	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC TUDOR	53	—	—	—	—	—	—	—	2900	2.895,00	—	—	6.658,50
														Împrejurire L = 46,34 ml		2.757,49
40	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC TUDOR, BODOC MIOARA	53	—	3392	88108	—	—	—	—	729	729,00	—	—	1.676,70
41	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	FLOAREA ION	53	—	—	—	—	—	—	—	3606	463,00	—	—	1.064,90
42	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	2601	2.319,00	—	—	5.333,70
														Împrejurire L = 20,44 ml		1.216,30
43	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	2585	2.538,00	—	—	5.837,40
44	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC ION	53	—	—	—	—	—	—	—	800	420,00	—	—	966,00
45	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC CONSTANTIN	53	—	—	—	—	—	—	—	1200	619,00	—	—	1.423,70
46	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	5203	1.714,00	—	—	3.942,20
47	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	4474	3.049,00	—	—	7.012,70
48	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	SANDU EUGENIA, SANDU ION	53	—	3441/1	85098	—	—	—	—	5364	3.130,00	—	—	7.199,00
49	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	MEZO MARIA, UȚĂ AURELIA	53	—	3441/2	87676	—	—	—	—	4842	2.192,00	—	—	5.041,60
50	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	MEZO MARIA, UȚĂ AURELIA	53	—	3368	87677	—	—	—	—	6047	385,00	—	—	885,50
51	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ MUNICIPIUL CURTEA DE ARGEȘ	53	—	—	—	—	—	—	—	2318	2.318,00	—	—	5.331,40
52	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	4188	2.110,00	—	—	4.853,00
53	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	53	—	—	—	—	—	—	—	1811	1.061,00	—	—	2.440,30
54	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ MUNICIPIUL CURTEA DE ARGEȘ	54	—	—	—	—	—	—	—	934	934,00	—	—	2.148,20

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
55	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	NEGRILA MARIUS	54	—	—	86727	Arabil	Extravilan	4500	747,00	—	1.718,10
56	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	NEGRILA VASILICA	54	—	—	86728	Arabil	Extravilan	4500	4.356,00	—	10.018,80
57	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	TURCU CONSTANTIN, TURCU ELENA	54	1371	—	—	Livadă	Extravilan	2440	2.440,00	—	5.612,00
58	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CODRESCU VASILE MARIUS	54	—	—	82442	Arabil	Extravilan	2328	507,00	—	1.166,10
59	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	54	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2264	9,00	—	20,70
60	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	TURCU GEORGETA	54	—	—	86225	Arabil	Extravilan	4768	105,00	—	241,50
61	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNGUREANU DUMITRU	54	—	—	—	Arabil	Extravilan	5967	2.066,00	—	4.751,80
62	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	54	—	—	—	Arabil	Extravilan	2621	2.621,00	—	6.028,30
63	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	54	—	—	—	Arabil	Extravilan	2717	2.592,00	—	5.961,60
64	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PUNGĂ GHEORGHE	54	—	—	84570	Arabil	Extravilan	3937	1.898,00	—	4.365,40
65	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	POPA PAVEL	54	—	—	—	Arabil	Extravilan	3926	1.898,00	—	4.365,40
66	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	54	—	—	—	Fâneață	Extravilan	26366	14.501,00	—	33.352,30
67	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	TURCU CONSTANTIN	54	—	946	—	Fâneață	Extravilan	7922	3,00	—	6,90
68	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	TURCU CONSTANTIN	54	—	947	—	Arabil	Extravilan	1518	7,00	—	16,10
69	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VÎLCESCU ELENA	55	1455	—	—	Pădure	Extravilan	5007	535,00	—	615,25
70	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2120	1.765,00	—	4.059,50
71	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VÎLCESCU DUMITRU	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5560	5.509,00	—	12.670,70
72	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	SCORBURĂ IOANA	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	6614	566,00	—	1.301,80
73	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BONCEA BONCEA DUMITRU, BONCEA NICOLAE, BONCEA IOANA, BONCEA PETRE, BONCEA ION, BONCEA GHEORGHE, BONCEA VASILE, STATE BONCEA MARIA	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	54526	15.752,00	—	36.229,60
74	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	156	156,00	—	358,80
75	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2019	29,00	—	66,70
76	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ MUNICIPIUL CURTEA DE ARGEȘ	55	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	2771	2.771,00	—	6.373,30
77	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	AVRAM VASILE, AVRAM ELENA	55	1410	2519	88105	Fâneață	Extravilan	13073	2.856,00	—	6.568,80
78	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	AVRAM VASILE, AVRAM ELENA	55	1410	2518	83460	Altele	Intravilan	84607	11,00	—	113,85
								Altele	Extravilan		1.413,00	—	3.249,90
								Fâneață	Extravilan		6.833,00	—	15.715,90

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
82	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLĂSCEANU PARASCHIVA	67	—	—	—	—	—	540	—	—	2.932,50
								Curți- construcții	Intravilan		526,00	—	12.702,90
								Curți- construcții	Extravilan		13,00	—	134,55
												Anexă S = 1 mp	1.703,15
												Anexă S = 17 mp	2.932,50
												Fântână S = 3 mp	3.225,75
												Anexă S = 2 mp	345,00
												Anexă S = 7 mp	1.207,50
83	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLĂSCEANU ION	67	—	—	83936	Curți- construcții	Intravilan	674	6,00	—	144,90
								—	—		—	Împrejmuire L = 9,46 ml	562,93
								Curți- construcții	Intravilan		43,00	—	1.038,45
84	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLASCEANU ELENA	67	—	—	88112	—	—	662	—	—	759,00
												Anexă S = 8 mp	1.150,00
												Anexă S = 3 mp	1.703,15
												Anexă S = 1 mp	1.703,15
												Împrejmuire L = 22,40 ml	5.430,21
85	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CĂPRARU MIOARA, CĂPRARU MARIAN, CĂPRARU MIHAELA CRISTINA	67	—	—	—	Fâneață	Intravilan	1500	7,00	—	72,45
				55	—	—	—	Fâneață	Extravilan		910,00	—	2.093,00
86	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2285	1.267,00	—	2.914,10
87	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	MEIANU GHEORGHE, MEIANU CLAUDIA	55	—	—	85894	Fâneață	Extravilan	1863	952,00	—	2.189,60
88	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLĂSCEANU CONSTANTIN	55	—	—	85911	Fâneață	Extravilan	1863	1.080,00	—	2.484,00
89	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	1863	1.423,00	—	3.272,90
90	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLĂSCEANU CONSTANTIN	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5000	4.967,00	—	11.424,10
91	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CĂPRARU VASILE	55	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2500	1.830,00	—	4.209,00
								Fâneață	Extravilan		847,00	—	1.948,10
92	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	—	—	6933	—	Împrejmuire L = 18,25 ml	1.085,98

93	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	1147	1.147,00	—	—	2.638,10
									—	—	1147	—	—	—	5.994,00
									—	—	1147	—	—	—	2.365,55
									Fâneață	Extravilan	1257	1.243,00	—	—	2.858,90
94	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	GIORTONEA MIHAIL, BIRLOG MARIA, VIERU MIHAI	55	—	83889	—	—	—	—	1257	—	—	—	22.425,00
									—	—	1257	—	—	—	6.906,82
95	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CRISTMEN — S.R.L.	55	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2162	34,00	—	—	78,20
96	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC GEORGETA	55	—	2293	—	—	Fâneață	Extravilan	1068	130,00	—	—	299,00
									—	—	—	—	—	—	1.623,90
97	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	67	—	—	—	—	Arabil	Intravilan	3383	84,00	—	—	869,40
									Arabil	Extravilan	3383	61,00	—	—	140,30
98	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CĂPRARU CONSTANȚA, CĂPRARU DUMITRU, CĂPRARU CONSTANTIN, NICĂ MIHAELA	55	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2500	654,00	—	—	1.504,20
99	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2456	1.706,00	—	—	3.923,80
									—	—	2456	—	—	—	3.786,34
100	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	67	—	—	—	—	Fâneață	Intravilan	2094	10,00	—	—	103,50
									Fâneață	Extravilan	2094	2.021,00	—	—	4.648,30
101	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2677	1.446,00	—	—	3.325,80
102	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	1793	1.793,00	—	—	4.123,90
									Curți- construcții	Extravilan	—	1.032,00	—	—	10.681,20
									Fâneață	Extravilan	—	6.656,00	—	—	15.308,80
									—	—	—	—	—	—	28.842,00
									—	—	—	—	—	—	5.405,00
103	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	55	—	—	—	—	—	—	13536	—	—	—	5.002,50
									—	—	13536	—	—	—	517,50
									—	—	13536	—	—	—	1.207,50
									—	—	13536	—	—	—	7.030,58

111	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VÎLCESCU MARIA	67	—	—	—	—	Curți construcții	Intravilan	7558	71,00	—	1.714,65	
				58									6.427,00	—	14.782,10
				—						—			Casă tip P S = 27 mp	20.493,00	
				—						—				Anexă S = 3 mp	517,50
112	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	OBȘTEA MOȘNENILOR ARGEȘENI	58	—	—	—	—	Pădure	Extravilan	155295	8.888,00	—	10.221,20	
113	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ MUNICIPIUL CURTEA DE ARGEȘ	58	—	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	4554	4.554,00	—	10.474,20	
114	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ MUNICIPIUL CURTEA DE ARGEȘ	58	—	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	402	402,00	—	924,60	
115	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLASCEANU PARASCHIVA	58	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	1170	1.093,00	—	2.513,90	
116	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLASCEANU ELENA	58	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	1170	1.016,00	—	2.336,80	
117	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLASCEANU ION	58	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	1170	900,00	—	2.070,00	
118	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ MUNICIPIUL CURTEA DE ARGEȘ	58	—	—	—	—	Pădure	Extravilan	2016	120,00	—	138,00	
119	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	VLĂSCEANU CONSTANTIN	58	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	925	833,00	—	1.915,90	
										—			Împrejurire L = 43,49 ml	2.587,90	
120	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	STANCIU ION, STANCIU MARIA, BONCEA DUMITRU	58	—	—	83318	—	Fâneață	Extravilan	4994	4.667,00	—	10.734,10	
121	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CORBEANU ANA, BONCEA DUMITRU	58	—	—	83318	—	Fâneață	Extravilan	3869	2.450,00	—	5.635,00	
122	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ENE IONEL, BONCEA DUMITRU	58	—	—	83318	—	Arabil	Extravilan	1399	612,00	—	1.407,60	
123	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ENE NICOLAE, BONCEA DUMITRU	58	—	—	83318	—	Arabil	Extravilan	1399	616,00	—	1.416,80	
124	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	ENE MIHAIL, BONCEA DUMITRU	58	—	—	83318	—	Arabil	Extravilan	1399	618,00	—	1.421,40	
125	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	TUDOR ELENA, BONCEA DUMITRU	58	—	—	83318	—	Arabil	Extravilan	1399	677,00	—	1.557,10	
126	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PURCOI IOANA, BONCEA DUMITRU	58	—	—	83318	—	Fâneață	Extravilan	2672	1.342,00	—	3.086,60	
127	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	GHEONOIU ELENA, BONCEA DUMITRU	58	—	—	83318	—	Fâneață	Extravilan	4100	284,00	—	653,20	
128	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BONCEA NICOLAE	56	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	12842	5.733,00	—	13.185,90	
										—			Împrejurire L = 142,92 ml	8.504,54	

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
129	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	RIEGER ILSE, RIEGER MARTIN	56	1545	—	82297	—	Extravilan Extravilan	3300	757,00 1.405,00	— —	7.834,95 3.231,50
												Construcție casă S = 98 mp	74.382,00
												Anexă S = 27 mp	4.657,50
												Anexă S = 6 mp	862,50
												Împrejmuire L = 65,01 ml	5.319,13
												Împrejmuire L = 87,06 ml	7.123,26
130	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	DINESCU MIHAI CORNEL	56	1545	—	82308	Fâneață	Extravilan	2000	1.316,00	—	3.026,80
131	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	OANTA MARIAN, OANTA ELENA	56	1545, 1546	—	82296	Arabil	Extravilan	1000	113,00	—	259,90
								—	—			Împrejmuire L = 60,95 ml	3.853,55
132	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	OANTA MARIAN, OANTA ELENA	56	—	2330	—	Fâneață	Extravilan	6527	781,00	—	1.796,30
133	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	Fâneață	Extravilan	8418	2.104,00	—	4.839,20
134	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	FULGA IONICA	56	—	—	84918	Fâneață	Extravilan	7449	1.763,00	—	4.054,90
								—	—			Împrejmuire L = 58,95 ml	3.507,86
135	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	MILCA MARIUS IONEL, MILCA MARIA LIDIA	56	—	—	82905	Curți- construcții	Extravilan	1371	1.205,00	—	12.471,75
136	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	OANTA MARIAN, OANTA ELENA	56	—	—	82906	Livadă	Extravilan	4424	2.103,00	—	4.836,90
137	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	OANTA MARIAN, OANTA ELENA	56	—	—	86718	Pădure	Extravilan	3555	346,00	—	397,90
138	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	OBȘTEA MOȘNENILOR ARGEȘENI	56	—	—	—	Pădure	Extravilan	117476	4.553,00	—	5.235,95
139	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	NEGRILA FILOFTEIA	56	—	—	81833	Fâneață	Extravilan	6634	308,00	—	708,40
140	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	GEORGESCU AURELIA	56	—	—	88106	Fâneață	Extravilan	4069	2.579,00	—	5.931,70
141	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	CÎRȘTEA CONSTANTIN, CÎRȘTEA GHEORGHE	56	—	—	—	Fâneață	Extravilan	4600	1.878,00	—	4.319,40

142	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	22505	7.025,00	—	16.157,50
143	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BUCUROIU VASILE	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	7860	36,00	—	82,80
144	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC ION	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5000	526,00	—	1.209,80
145	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	BODOC CONSTANTIN	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5000	1.764,00	—	4.057,20
146	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	MIHAI MARIA ANCUȚA, MIHAI OCTAVIAN GABRIEL	56	—	—	—	85683	—	Fâneață	Extravilan	2102	1.262,00	—	2.902,60
147	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	17187	11.137,00	—	25.615,10
148	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	979	478,00	—	1.099,40
149	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	3857	15,00	—	34,50
150	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	3791	1.602,00	—	3.684,60
151	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	6470	1.946,00	—	4.475,80
152	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	4955	250,00	—	575,00
153	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Pădure	Extravilan	3927	141,00	—	162,15
154	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	56	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	260	260,00	—	598,00
155	ARGEȘ	CURTEA DE ARGEȘ	OBȘTEA MOȘNENILOR ARGEȘENI	56	—	—	—	—	—	Pădure	Extravilan	150982	10,00	—	11,50
156	ARGEȘ	TIGVENI	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ COMUNA TIGVENI	3	—	—	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	5855	5.855,00	—	3.366,63
157	ARGEȘ	TIGVENI	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ COMUNA TIGVENI	3	—	—	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	8216	8.216,00	—	4.724,20
158	ARGEȘ	TIGVENI	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ COMUNA TIGVENI	3	—	—	—	—	—	Pășune	Extravilan	70000	2.642,00	—	3.038,30
159	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5000	3.163,00	—	3.637,45
160	ARGEȘ	TIGVENI	COJANU DUMITRU, COJAN MARIA, COJANU GHEORGHE, COJANU ION, MORUZ ELENA, RIZOIU VASILICA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2640	20,00	—	23,00
161	ARGEȘ	TIGVENI	GĂBRIAN CONSTANTIN	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5000	5.000,00	—	5.750,00
162	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5000	3.003,00	—	3.453,45
163	ARGEȘ	TIGVENI	FILIP GAVRILA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2500	1.470,00	—	1.690,50
164	ARGEȘ	TIGVENI	PREDESCU MARIA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2500	1.404,00	—	1.614,60
165	ARGEȘ	TIGVENI	VASILE NICOLAE	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	4884	2.625,00	—	3.018,75
166	ARGEȘ	TIGVENI	FLOAREA MARIA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5000	2.542,00	—	2.923,30
167	ARGEȘ	TIGVENI	ISPAS GHEORGHE	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2485	2.298,00	—	2.642,70

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
168	ARGEȘ	TIGVENI	ISPAS NICOLAE	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	1242	125,00	—	143,75
169	ARGEȘ	TIGVENI	OLTEANU FILOFTEIA, LITA MIHAELA, OLTEANU ION, OLTEANU CONSTANTIN CRISTIAN, OLTEANU MIHAI ADRIAN, OLTEANU NICOLAE MARIUS	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	4952	2.381,00	—	2.738,15
170	ARGEȘ	TIGVENI	MINCIUNĂ MARIA	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	4936	2.274,00	—	2.615,10
171	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	4900	2.244,00	—	2.580,60
172	ARGEȘ	TIGVENI	GOLEA MARIN, GOLEA MARIA	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	5793	2.526,00	—	2.904,90
173	ARGEȘ	TIGVENI	GOLEA MARIN, GOLEA MARIA	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	9910	4.267,00	—	4.907,05
174	ARGEȘ	TIGVENI	DRAGNEA VERGINIA, DRAGNEA GABRIEL	3	—	—	80319	Fânață	Extravilan	12500	1.589,00	—	1.827,35
175	ARGEȘ	TIGVENI	PUIU DANIELA, PUIU STELIAN, PUIU MARIAN NICOLAE	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	5929	376,00	—	432,40
176	ARGEȘ	TIGVENI	VELICU NICOLETA GABRIELA, SAVU MARIANA	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	6000	3.169,00	—	3.644,35
177	ARGEȘ	TIGVENI	SORESCU ELENA	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	2200	221,00	—	254,15
178	ARGEȘ	TIGVENI	SORESCU ELENA	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	600	409,00	—	470,35
179	ARGEȘ	TIGVENI	TURCU SORIN LUCIAN, TURCU GABRIELA	3	—	—	80715	Fânață	Extravilan	2600	2.519,00	—	2.896,85
180	ARGEȘ	TIGVENI	FLORESCU LIZICA DOINA	3	—	—	80719	Fânață	Extravilan	2600	2.600,00	—	2.990,00
181	ARGEȘ	TIGVENI	MOȘTEANU NICOLAE	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	5000	3.470,00	—	3.990,50
182	ARGEȘ	TIGVENI	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ COMUNA TIGVENI	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	10020	7.298,00	—	8.392,70
183	ARGEȘ	TIGVENI	PROTEȘANU ELENA, PROTEȘANU DUMITRU, PROTEȘANU VASILE, PROTEȘANU MIHAI	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	10000	175,00	—	201,25
184	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	5000	714,00	—	821,10
185	ARGEȘ	TIGVENI	FILIP TOMA, FILIPESCU GHEORGHE, FILIPESCU AURELIAN, FILIPESCU ELENA	3	—	—	—	Fânață	Extravilan	3500	3.218,00	—	3.700,70
186	ARGEȘ	TIGVENI	FILIP TOMA, FILIPESCU GHEORGHE, FILIPESCU AURELIAN, FILIPESCU ELENA	3	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	1500	527,00	—	303,03
187	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	5000	2.931,00	—	1.665,33

188	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	10602	3,00	—	—	3,45
189	ARGEȘ	TIGVENI	CINCĂ MARIA, CINCĂ ION, CINCĂ MIHAL, CINCĂ CONSTANTIN	3	—	—	—	—	—	Pășune	Extravilan	60000	1.084,00	—	—	1.246,60
190	ARGEȘ	TIGVENI	BUZOIANU IULIANA ELENA	3	—	—	—	—	—	Pădure	Extravilan	35000	14.616,00	—	—	42.021,00
191	ARGEȘ	TIGVENI	IANA MIHAELA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	26180	239,00	—	—	274,85
192	ARGEȘ	TIGVENI	VACAREL FLORENTINA	3	—	—	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	1500	217,00	—	—	124,78
193	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	13800	1.876,00	—	—	2.157,40
194	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	1700	520,00	—	—	598,00
195	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2000	682,00	—	—	784,30
196	ARGEȘ	TIGVENI	IORDANA PETRE	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	3000	264,00	—	—	303,60
197	ARGEȘ	TIGVENI	STANCIU PETRIA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	15400	8.181,00	—	—	9.408,15
198	ARGEȘ	TIGVENI	STANCIU ION	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	2247	965,00	—	—	1.109,75
199	ARGEȘ	TIGVENI	IANA MIHAELA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	9380	240,00	—	—	276,00
200	ARGEȘ	TIGVENI	GAVRILESCU NICOLAE	3	—	—	—	—	—	Neproductiv	Extravilan		103,00	—	—	59,23
201	ARGEȘ	TIGVENI	GAVRILESCU GHEORGHE	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	8333	2.629,00	—	—	3.023,35
202	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	8333	8.333,00	—	—	9.582,95
203	ARGEȘ	TIGVENI	GAVRILESCU VASILE	3	—	—	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	958	958,00	—	—	550,85
204	ARGEȘ	TIGVENI	MOLDOVEANU VIOREL	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	8333	6.516,00	—	—	7.493,40
205	ARGEȘ	TIGVENI	MOLDOVEANU VIOREL	3	—	—	—	80881	—	Fâneață	Extravilan	5700	1.839,00	—	—	2.114,85
206	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	9200	4,00	—	—	4,60
207	ARGEȘ	TIGVENI	DONESCU EMIL, DONESCU SIMONA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	27732	8.850,00	—	—	10.177,50
208	ARGEȘ	TIGVENI	CIUBLEA ELENA CARMEN, CIUBLEA PETRE	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	15492	5.232,00	—	—	6.016,80
209	ARGEȘ	TIGVENI	DONESCU ION, DONESCU MARIA	3	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	5025	253,00	—	—	290,95
210	ARGEȘ	TIGVENI	DONESCU ION	29	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	4998	4.487,00	—	—	5.160,05
211	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	13	—	—	—	—	—	Fâneață	Extravilan	4900	1.943,00	—	—	2.234,45
										Arabil	Intravilan	11100	1.945,00	—	—	7.828,63
										Livadă	Extravilan	4265	1.501,00	—	—	1.726,15
														—	—	7.496,88

228	ARGEȘ	TIGVENI	STANCIU MARIAN, STANCIU ANA	12	377, 378	—	80230	Livadă	Extravilan	10000	1.117,00	—	—	1.284,55
												Împrejmuire L = 35,10 ml		1.425,25
229	ARGEȘ	TIGVENI	IACOB GHEORGHE	12	377, 379	—	80062	Livadă	Extravilan	10000	1.861,00	—	—	2.140,15
230	ARGEȘ	TIGVENI	ILINA VERGINICA, ILINA DUMITRU, SAVULESCU DELIA, SAVULESCU CONSTANTIN, LANGER NICOLAE, LANGER EMILIA, VELEA MARCEL	12	—	51	81019	Livadă	Extravilan	48146	11.048,00	—	—	12.705,20
231	ARGEȘ	TIGVENI	NACA FILOFTIA	26	—	—	—	Livadă	Intravilan	75898	4.163,00	—	—	16.756,08
232	ARGEȘ	TIGVENI	IACOB GHEORGHE, BONCAN MARIAN, BONCAN VALENTINA	26	—	—	80825	Livadă	Intravilan	19254	228,00	—	—	917,70
233	ARGEȘ	TIGVENI	IACOB GHEORGHE	26	—	—	80155	Livadă	Intravilan	10000	1.718,00	—	—	6.914,95
234	ARGEȘ	TIGVENI	STAMA BOGDAN ION, STAMA MARIA	26	—	—	80582	Livadă	Intravilan	10031	969,00	—	—	3.900,23
235	ARGEȘ	TIGVENI	LĂZĂRESCU MARIA	26	—	—	80581	Livadă	Intravilan	10032	933,00	—	—	6.273,22
236	ARGEȘ	TIGVENI	ARGHIROPOL RADU MARIAN, ARGHIROPOL MARIA MAGDALENA ANGELA	26	—	221	81007	Livadă	Intravilan	10003	917,00	—	—	3.690,93
237	ARGEȘ	TIGVENI	APOSTOL CONSTANTIN, MAȘALĂ FLOAREA, TELEABĂ VICTORIA, APOSTOL DUMITRU NICOLAE	26	—	—	—	Livadă	Intravilan	17090	1.464,00	—	—	5.892,60
238	ARGEȘ	TIGVENI	GAVRILA ION, GAVRILA VIRGINICA, GEORGESCU SORIN, GEORGESCU ELENA MARIA	26	—	—	—	Livadă	Intravilan	11892	986,00	—	—	3.968,65
239	ARGEȘ	TIGVENI	GEORGESCU SORIN, GEORGESCU ELENA MARIA	26	—	—	—	Livadă	Intravilan	5008	420,00	—	—	1.690,50
240	ARGEȘ	TIGVENI	GEORGESCU SORIN, GEORGESCU ELENA MARIA	26	—	—	—	Livadă	Intravilan	16995	1.473,00	—	—	5.928,83
241	ARGEȘ	TIGVENI	GAVRILA ION, GAVRILA VIRGINICA	26	—	—	—	Livadă	Intravilan	16996	1.507,00	—	—	6.065,68
242	ARGEȘ	TIGVENI	STROESCU DAN GEORGE	26	—	—	80478	Livadă	Intravilan	15005	3.686,00	—	—	14.836,15

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
243	ARGEȘ	TIGVENI	BLÎNDĂ ILEANA ELISABETA CONSTANȚA	26	—	—	80477	Livadă	Intravilan	15006	9.192,00	Împrejmuire L = 26,68 ml	36.997,80
244	ARGEȘ	TIGVENI	ILINA VERGINICA, ILINA DUMITRU, SAVULESCU DELIA, SAVULESCU CONSTANTIN, LANGER NICOLAE, LANGER EMILIA, VELEA MARCEL	26	—	52	80880	Livadă	Extravilan	51718	11.484,00	Împrejmuire L = 185,41 ml	13.206,60
245	ARGEȘ	TIGVENI	NACA FILOFTIA	26	—	—	80484	Livadă	Extravilan	27926	284,00	Împrejmuire L = 45,95 ml	326,60
246	ARGEȘ	TIGVENI	NACA FILOFTIA	26	—	—	80483	Livadă	Intravilan	8828	60,00	Împrejmuire L = 31,30 ml	241,50
247	ARGEȘ	TIGVENI	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ COMUNA TIGVENI	26	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	6771	1.864,00	—	1.071,80
248	ARGEȘ	TIGVENI	UNITATEA ADMINISTRATIV- TERITORIALĂ COMUNA TIGVENI	26	—	—	—	Neproductiv	Extravilan	1427	393,00	—	225,98
249	ARGEȘ	TIGVENI	BARZOTESCU IRMA BARZOTESCU SORIN BARZOTESCU ELENA GABRIELA, SANDULESCU ANETA MARIA ION ILIE NACA FILOFTEIA	26	—	—	—	Livadă	Extravilan	65422	8.755,00	—	10.068,25
250	ARGEȘ	TIGVENI	PAROHIA BARSEȘTI-VLADEȘTI	26	—	—	—	Pășune	Extravilan	1861	1.501,00	Împrejmuire L = 68,09 ml	1.726,15
251	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	26	—	—	—	Arabil	Extravilan	1800	785,00	—	902,75
252	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	26	—	—	—	Arabil	Extravilan	2925	759,00	—	872,85
253	ARGEȘ	TIGVENI	RADULESCU ELENA	26	—	—	—	Arabil	Extravilan	9959	411,00	—	472,65
254	ARGEȘ	TIGVENI	PAUNA TOMA	26	—	—	—	Fâneață	Extravilan	6257	289,00	—	332,35
255	ARGEȘ	TIGVENI	PROPRIETAR NEIDENTIFICAT	26	—	—	—	Arabil	Extravilan	3283	113,00	—	129,95
TOTAL										657.629,00	886,62 (ml) 5.470,33 (mp)	1.938.084,54	

NOTĂ:

Pentru toate pozițiile în care la coloana „Nume și prenume proprietar/deținător” se regăsește mențiunea „PROPRIETAR NEIDENTIFICAT”, astfel cum reiese din evidențele unităților administrativ-teritoriale, numele proprietarilor/deținătorilor vor fi identificate ulterior, în vederea completării documentațiilor necesare pentru punerea în aplicare a măsurilor de expropriere în condițiile legii.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 10

din 6 aprilie 2020

Dosar nr. 69/1/2020 Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Daniel Grădinaru	— președintele Secției penale
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Eugenia Voichecki	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Diana Manole	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Elisabeta Roșu	— judecător la Secția a II-a civilă
Maria Speranța Cornea	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția a II-a civilă
Georgeta Stegaru	— judecător la Secția I civilă
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Săndel Lucian Macavei	— judecător la Secția penală
Leontina Șerban	— judecător la Secția penală

din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat.

Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Diana Berlic.

La ședința de judecată participă magistratul-asistent Ileana Peligrad, desemnat pentru această cauză în conformitate cu dispozițiile art. 35 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de către Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov cu privire la următoarea problemă de drept: „corecta aplicare și interpretare de către instanțele române a art. 4 alin. (1) și art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 în litigiile în care se analizează caracterul abuziv al comisiunelor de întocmire/analiză dosar și de gestionare/administrare a creditului”.

Magistratul-asistent a învederat că la dosarul cauzei s-au depus: raportul întocmit de doamnele judecător-raportor, două memorii amicus curiae, punctul de vedere al Ministerului Public și opinia Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Președintele completului, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, a acordat cuvântul reprezentantului procurorului general.

Reprezentantul procurorului general a solicitat respingerea recursului în interesul legii declarat de Curtea de Apel Brașov ca inadmisibil, întrucât problema dacă comisiunile de analiză dosar/de administrare credit fac parte sau nu din obiectul principal al contractului ține de aprecierea modului în care părțile au înțeles să atribuie acestor comisioane caracterul de prestație esențială, în considerarea căreia au și încheiat, de altfel, contractul de împrumut, în funcție de particularitățile fiecărei spețe, astfel încât nu reprezintă o problemă de interpretare a unei norme juridice, drept condiție de admisibilitate a unui recurs în interesul legii.

Cu privire la problema de drept expusă la ultimele trei puncte din sesizare, aceasta este în prezent clarificată prin pronunțarea hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene (C.J.U.E.) în Cauza *Gyula Kiss*, care poate fi aplicată *mutatis mutandis* de instanțele naționale.

Președintele completului, doamna judecător Corina-Alina Corbu, constatând că nu mai sunt alte completări, chestiuni de invocat sau întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, a constatat următoarele:

I. Temeiul juridic al recursului în interesul legii

1. Articolul 514 din Codul de procedură civilă prevede astfel:

„Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al

Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii este legal constituit, în conformitate cu dispozițiile art. 516 alin. (1) din Codul de procedură civilă, raportat la art. 34 alin. (2)

Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești”.

II. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

2. Sesizarea s-a făcut prin Hotărârea nr. 118 din 16 decembrie 2019 a Colegiului de conducere al Curții de Apel Brașov, atașându-se, în dovedirea practicii neunitare, jurisprudență relevantă.

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unui recurs în interesul legii

3. Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată, cu completările ulterioare, denumită în continuare *Legea nr. 193/2000*

„Art. 4. — (1) O clauză contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul va fi considerată abuzivă dacă, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. [...]”

(6) Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociază nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerințele de preț și de plată, pe de o parte, nici cu produsele și serviciile oferite în schimb, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil.”

IV. Obiectul recursului în interesul legii. Orientările jurisprudențiale divergente

4. Prin Cererea adresată Curții de Apel Brașov și înregistrată cu nr. 2.128/33/23.09.2019, petenta B.R.D. — Groupe Société Générale — S.A. a solicitat promovarea unui recurs în interesul legii, pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii în cauzele având ca obiect analizarea caracterului abuziv al clauzelor contractuale prin care se reglementează comisioanele de întocmire/analiză dosar și de gestionare/administrare a creditului, din perspectiva aplicării și interpretării diferite în aceste litigii a dispozițiilor art. 4 alin. (1) și art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000.

5. În concret, s-a solicitat obținerea unei interpretări unitare prin intermediul unui recurs în interesul legii în ceea ce privește:

a) stabilirea ordinii etapelor analizei clauzelor din perspectiva art. 4 din Legea nr. 193/2000, mai precis dacă instanța națională este obligată să verifice mai întâi încadrarea clauzelor privind comisioanele în clauzele exceptate reglementate de art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 (clauzele se referă la obiectul principal al contractului, la preț și sunt redactate într-un limbaj ușor inteligibil) și abia apoi, dacă rezultatul este negativ, să analizeze dacă sunt îndeplinite condițiile cumulative menționate la art. 4 alin. (1) din același act normativ (clauzele nu sunt negociate, sunt contrare bunei-credințe și creează un dezechilibru semnificativ);

b) interpretarea sintagmei „prețul contractului” prevăzute la art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, respectiv dacă o clauză care reglementează valoarea unui comision de întocmire/analiză dosar sau de gestionare/administrare a creditului este inclusă în noțiunea de preț al contractului, fiind exceptată de la controlul caracterului abuziv în măsura în care este exprimată într-un limbaj ușor inteligibil;

c) interpretarea sintagmei „obiect principal al contractului” prevăzute la art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, respectiv dacă acesta poate fi reprezentat de clauze prin care sunt reglementate comisioane de întocmire/analiză dosar și gestionare/administrare a creditului. Mai precis, dacă aceste

comisioane constituie prestații esențiale ale contractului de credit, fiind asimilate obiectului principal al contractului și sunt exceptate de la controlul caracterului abuziv în măsura în care clauzele sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil;

d) în aplicarea art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, raportat la noțiunea de clauze „exprimate într-un limbaj ușor inteligibil”, să se clarifice necesitatea menționării prestațiilor băncii ce urmează a fi efectuate în contrapartida comisioanelor, chiar și atunci când scopul perceperii comisioanelor poate fi ușor dedus din denumirea acestora sau din dispozițiile legale sau contractuale incidente, pentru a se considera că acele clauze sunt redactate într-un limbaj ușor inteligibil;

e) în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, să se stabilească în ce măsură lipsa detalierii scopului perceperii comisioanelor, respectiv lipsa indicării prestațiilor/activităților efectuate de bancă în contrapartida comisioanelor percepute creează automat un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului;

f) în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, să se clarifice în ce măsură valoarea (cuantumul) comisioanelor poate fi un element în funcție de care se apreciază dezechilibrul semnificativ în defavoarea consumatorului.

6. După verificarea documentației înaintate de curțile de apel din țară, instanța de sesizare a constatat că, în ceea ce privește punctele a), b) și c), practica instanțelor este unanimă, în sensul că trebuie efectuată verificarea privind încadrarea clauzelor referitoare la comisioanele în cauză în clauzele exceptate reglementate de art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, însă nu s-a reținut în mod unanim dacă acestea constituie prestații esențiale ale contractului de credit și fac parte din obiectul principal al contractului sau dacă sunt prestații accesorii acestuia.

7. La nivelul majorității curților de apel din țară, cu excepția curților de apel Pitești, Târgu Mureș și Constanța, care au o practică mai nuanțată, dar fără consecințe semnificative, întrucât și aceste instanțe au procedat la analizarea caracterului abuziv al clauzelor în discuție, s-a reținut că aceste comisioane de analiză dosar/acordare și de administrare/gestionare a creditului nu sunt incluse în obiectul principal al creditului, nu reprezintă prestații esențiale, ci sunt obligații cu caracter accesoriu, astfel că nu sunt excluse *ab initio* de la analiza caracterului abuziv.

8. Curtea de Apel Pitești a arătat că aceste comisioane nu intră în „prețul contractului”, cu consecința analizării caracterului abuziv.

9. Curtea de Apel Târgu Mureș a făcut distincția între noțiunea de „preț al contractului” și cea de „obiect principal al contractului”, arătându-se că nu sunt identice, reținându-se în continuare că cele două comisioane nu constituie obiect principal al contractului.

10. Curtea de Apel Constanța a reținut că aceste comisioane reprezintă un element component al costului creditului, se integrează în noțiunea de „preț al contractului”, ceea ce, aparent, ar plasa clauzele sub incidența art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, însă instanțele pot analiza astfel de clauze din perspectiva caracterului abuziv, urmând să verifice dacă clauza este exprimată într-un limbaj clar și inteligibil. Astfel, dreptul instanței de a examina caracterul abuziv al unei clauze se poate extinde asupra clauzelor care definesc obiectul principal al contractului și asupra caracterului adecvat/just/proporțional al contraprestațiilor în condițiile în care aceste clauze nu sunt exprimate într-un limbaj ușor inteligibil.

11. La nivelul Curții de Apel Craiova s-a apreciat că aceste comisioane fac parte din „prețul total al contractului”, dar sunt clare și neechivoc exprimate, într-un limbaj ușor inteligibil. Prin urmare, nu se mai impune verificarea îndeplinirii celorlalte condiții referitoare la buna-credință și la dezechilibrul de prestații. În aceste condiții, stabilirea caracterului clar și inteligibil

al conținutului clauzei contestate determină incidența în cauză a dispozițiilor art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 și a celor prevăzute de art. 4 alin. (2) din Directiva 93/13/CEE, clauzele privind comisionul de acordare și de administrare fiind exceptate de la aprecierea caracterului abuziv. Dacă nu îndeplinesc aceste exigențe, se analizează dacă există un dezechilibru semnificativ.

12. La nivelul Curții de Apel Galați se face distincție între „costul total al contractului” și „obiectul principal al contractului”, stabilindu-se că, deși clauzele fac parte din costul total al contractului, nu pot fi asimilate obiectului principal al contractului, nefiind vorba de prestația esențială a convenției de credit, ci de prestații cu caracter accesoriu. Comisiunile, deși parte din costul total al creditului, nu se circumscriu noțiunii de „obiect principal al contractului” și, prin urmare, nu intră sub incidența primei teze a art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 și a art. 4 alin. (2) din Directiva 93/13/CEE, față de cele expres statuate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

13. Practica Curții de Apel Brașov, sub acest aspect, este diferită de cea a celorlalte curți de apel din țară, în sensul că, în urma verificării cu prioritate a încadrării clauzelor în situația exceptată prevăzută de art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, se reține că aceste clauze contractuale se includ în noțiunea de preț al contractului, de obiect principal al contractului, reprezentând un element esențial al prestației asumate, fiind exceptate de la controlul caracterului abuziv numai în măsura în care sunt redactate într-un limbaj ușor inteligibil. Cu toate acestea, instanțele au analizat caracterul abuziv al acestor clauze, argumentând în principal că în contract nu erau descrise/detaliate serviciile prestate de bancă pentru aceste costuri, fiind analizate și celelalte criterii prevăzute de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000.

14. În ceea ce privește punctele d), e) și f) cuprinse în sesizarea formulată de petenta B.R.D. — Groupe Société Générale — S.A., practica instanțelor de judecată nu este unitară, criteriile avute în vedere în operațiunea de stabilire a caracterului abuziv sau din contră fiind variate, după cum urmează:

a) Curtea de Apel Alba Iulia a apreciat că ambele clauze sunt abuzive, deoarece comisionul de întocmire/analiză dosar stabilit fie într-o cotă procentuală, fie într-un quantum fix este abuziv dacă este disproporționat în raport cu valoarea împrumutului, iar comisionul de gestionare/administrare are caracter abuziv, raportat la lipsa indicării contraprestațiilor furnizate, pe lângă nerespectarea cerințelor de transparență, negociere, bunăcredință.

După pronunțarea Hotărârii C.J.U.E. în Cauza C-621/17 Gyula Kiss/CIB Bank Zrt, Emil Kiss, Gyulane Kiss, în octombrie 2019, la nivelul instanței a fost decisă analizarea cerințelor privind caracterul clar și inteligibil al clauzelor și cel al buneicredințe în lumina considerentelor acestei hotărâri.

b) Curtea de Apel Bacău a considerat că ambele clauze sunt abuzive, întrucât comisiunile de administrare și de analiză nu prevăd nici măcar implicit care este contraprestația concretă pe care o efectuează banca exclusiv în beneficiul împrumutatului, iar comisionul de administrare este stabilit pentru o activitate de monitorizare exercitată de bancă, aspect care face parte din firescul activității bancare.

Comisionul de administrare, fiind datorat lunar, pentru o singură prestație a băncii (punerea la dispoziție a creditului), calculat la soldul creditului, maschează o parte din dobândă, crescând suplimentar profitul băncii.

S-a mai reținut quantumul ridicat al comisionului de administrare, prin raportare la dobânda lunară a creditului, și lipsa unei justificări obiective în acest sens (spre exemplu, 0,44% pe lună din sold, față de dobânda lunară de 0,575%).

c) Curtea de Apel Brașov, într-o opinie majoritară, a apreciat că ambele clauze sunt abuzive, motivat de lipsa descrierii contraprestațiilor băncii în conținutul contractelor, nefiind descrise/detaliate în contract serviciile prestate de bancă pentru aceste costuri, astfel că s-a creat un dezechilibru între drepturile și obligațiile părților. Prin urmare, noțiunea de „clauze exprimate într-un limbaj ușor inteligibil” a fost interpretată în sensul că este necesară menționarea prestațiilor băncii ce urmează a fi efectuate în schimbul achitării comisiunilor, iar în lipsa detaliilor acestor contraprestații se creează automat un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului.

Într-o opinie minoritară s-a considerat că aceste clauze nu sunt abuzive, fiindcă termenii care definesc aceste comisioane sunt utilizați în sensul comun (curent) al cuvântului, monitorizarea situației creditului face parte din firescul activității bancare și, ca orice serviciu, și această monitorizare și administrare are un cost, care a fost acceptat de consumator la semnarea contractului de credit bancar.

În urma Hotărârii C.J.U.E. pronunțate la 3 octombrie 2019 în Cauza Gyula Kiss s-a hotărât schimbarea practicii în sensul analizării noțiunii de clauze „exprimate într-un limbaj ușor inteligibil” din perspectiva considerentelor acestei hotărâri.

d) La nivelul Curții de Apel București, opinia este în sensul că aceste clauze nu sunt abuzive, pentru că se menționează explicit valoarea comisiunilor, scadența obligației și justificarea perceperii comisionului (acoperirea cheltuielilor cu privire la acordarea creditului), contraprestația băncii în schimbul comisionului rezultă din însăși clauza care impune plata acestuia, iar nedefinirea comisiunilor prin contractul de credit nu echivalează cu existența unui dezechilibru contractual. Consumatorii au putut observa quantumul comisiunilor și modul de calcul al acestora, astfel că nu sunt într-o poziție dezavantajoasă față de instituția de credit, caracterul nenegociat al clauzelor nu conduce *de plano* la constatarea caracterului abuziv, iar denumirea comisionului relevă fără echivoc rațiunea perceperii sale, respectiv activitatea de acordare a creditului, lipsa unei definiții exprese neechivalând cu lipsa de informare ori cu imposibilitatea consumatorului de a cunoaște scopul pentru care este perceput un anumit comision. Faptul perceperii lunare a comisionului de administrare nu înseamnă că acesta ar reprezenta, în realitate, o dobândă mascată, neexistând nicio similitudine juridică între comision (perceput pentru operațiuni legate de utilizarea/monitorizarea/rambursarea creditului) și dobândă (percepută pentru lipsa de folosință a sumei de bani împrumutate).

e) Curtea de Apel Constanța a identificat următoarele orientări jurisprudențiale, după cum urmează:

Într-o primă opinie s-a apreciat că o clauză privind comisionul de acordare poate face obiectul controlului din perspectiva caracterului abuziv, urmând să se verifice dacă este exprimată într-un limbaj clar și inteligibil, un aspect important fiind dat de analizarea eventualului dezechilibru semnificativ în prestațiile părților, datorat quantumului ridicat al comisionului.

Limbajul clar și inteligibil presupune faptul că în cuprinsul contractului să se prevadă destinația și justificarea perceperii comisionului de acordare și contraprestația pe care profesionistul o realizează în schimbul perceperii acestei sume.

Într-o a doua opinie s-a arătat că o clauză privind comisionul de acordare nu prezintă un caracter abuziv, deoarece la data încheierii contractului de credit consumatorul a agreat și plata unui astfel de comision, care a fost perceput o singură dată, la încheierea contractului, astfel că nu creează un dezechilibru în defavoarea debitorului și nu reprezintă o sarcină împovăratore, în timp ce împrumutătorul are obligația corelativă de a suporta

costuri cu viramente bancare sau interbancare pentru a pune la dispoziția clientului lichiditățile solicitate.

Prima opinie în privința comisionului de administrare/gestiune este în sensul că acest tip de clauză poate face obiectul controlului din perspectiva caracterului abuziv, urmând a se verifica dacă clauza este exprimată într-un limbaj clar și inteligibil, un aspect important fiind dat de analizarea eventualului dezechilibru semnificativ în prestațiile părților datorat cuantumului ridicat al comisionului.

S-a considerat că acest comision trebuie raportat la valoarea soldului, nu a creditului inițial, având în vedere dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 (art. 36), respectiv ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 52/2016 (art. 17), putând face obiectul analizei caracterului abuziv sub aspectul cuantumului acestuia, raportat la condiția respectării echilibrului între drepturile și obligațiile părților semnatare ale convenției de credit; prin urmare, este abuziv comisionul de administrare reprezentând un procent de 0,05% din valoarea creditului acordat.

Într-o a doua opinie s-a apreciat că acest comision este abuziv, deoarece, fiind stabilit în procent fix la valoarea soldului, este o parte consistentă a costului contractului, clauza nu este redactată într-un limbaj inteligibil (deși modul de calcul a fost arătat în cuprinsul contractului), mărește artificial costul efectiv al creditului și nu a fost negociat.

Clauza este abuzivă, deoarece în cuprinsul contractului nu se enumeră prestațiile efective în schimbul cărora s-a perceput comisionul de administrare, fapt de natură să creeze un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, în defavoarea consumatorului. Activitățile de monitorizare a situației creditului fac parte din specificul activității bancare, iar costurile ar putea fi acoperite prin perceperea dobânzii, instituția de credit nejustificând în mod credibil necesitatea inserării unui comision de administrare.

De asemenea, modul de calcul al acestui comision creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, în defavoarea consumatorilor, caracterul semnificativ al dezechilibrului rezultând dintr-un simplu calcul economic, comisionul de administrare fiind plătit lunar, de-a lungul perioadei întregului credit.

O a treia opinie este în sensul respingerii cererii de constatare a caracterului abuziv al clauzei privind comisionul de administrare, motivat de faptul că acesta este recunoscut prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 (art. 36), respectiv ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 52/2016 (art. 17), este exprimat într-un limbaj ușor inteligibil, a fost stabilit în mod clar, precis, iar lipsa inserării în contract a scopului percepției comisionului de administrare nu creează în sine un dezechilibru contractual.

f) Curtea de Apel Cluj a apreciat că ambele comisioane sunt abuzive, motivat de faptul că nu au fost negociate, având caracter preformulat, și au fost stipulate pentru prestații inexistente sau injuste, fiind înfrânt principiul bunei-credințe.

g) Potrivit practicii identificate la nivelul Curții de Apel Craiova, comisionul de acordare a creditului și comisionul de administrare nu sunt abuzive, întrucât fac parte din prețul total al contractului, nu au fost negociate, dar sunt stipulate prin clauze clare și neechivoc exprimate, într-un limbaj ușor inteligibil.

h) Curtea de Apel Galați a apreciat că aceste comisioane nu sunt abuzive, atât timp cât rezultă chiar din denumirea lor rațiunea percepției, fără a fi utilizați termeni tehnici, ci uzuali, iar cuantumul sumelor percepute a fost fără echivoc determinat; totodată, noțiunile de „acordare”, respectiv de „administrare” a

creditului sunt mai mult decât clare, ușor de înțeles, iar valoarea comisioanelor poate constitui un element în funcție de care se apreciază un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului.

Tribunalul Galați a exprimat o opinie nuanțată cu privire la noțiunea de clauze „exprimate într-un limbaj ușor inteligibil”, adoptând practica Înaltei Curți de Casație și Justiție în sensul că, pe lângă exprimarea corectă din punct de vedere gramatical, aceasta trebuie să fie accesibilă unui consumator mediu informat, în condițiile în care ele nu au fost negociate.

S-a arătat că limbajul inteligibil mai semnifică și posibilitatea pentru consumator să prevadă consecințele ce decurg din cuprinsul clauzelor contractului, mai ales sub aspectul consecințelor economice care rezultă din acesta în ceea ce îl privește. Or, în condițiile în care în contract este indicat doar comisionul ca fiind de analiză, de gestionare sau de administrare a creditului, dar nu se indică ce reprezintă acesta, adică nu se arată ce servicii ale băncii acoperă perceperea sumei indicate în contract, este clar că nu se poate vorbi de exprimarea într-un „limbaj inteligibil”, acest limbaj lipsind cu desăvârșire.

Cu privire la „dezechilibrul semnificativ”, s-a apreciat că, în lipsa definirii în contract a comisionului, clauza respectivă nu este *de plano* considerată ca producând un dezechilibru semnificativ, iar referitor la legătura dintre valoarea comisioanelor și producerea dezechilibrului semnificativ în defavoarea consumatorului, valoarea comisioanelor nu poate constitui un element în funcție de care se apreciază acest aspect.

i) Curtea de Apel Iași a învederat că se analizează caracterul abuziv al acestor comisioane în fiecare speță, prin raportare la modalitățile concrete în care au fost stabilite/negociate prin contractele de credit și la clauzele de exceptare reglementate de art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000.

Redactarea clauzelor într-un limbaj clar și inteligibil înseamnă nu numai exprimarea corectă din punct de vedere gramatical, ci și a da posibilitatea consumatorului să prevadă consecințele ce decurg din cuprinsul clauzelor contractului, mai ales sub aspectul consecințelor economice care rezultă din acestea în ceea ce îl privește (Cauza C.J.U.E. 26/13 Arpad Kasler împotriva O.T.P. Jelzalogbank).

Comisionul de întocmire/analiză dosar nu are caracter abuziv atunci când acesta este stabilit în cuantum fix, inclus în credit și perceput în mod transparent în considerarea costurilor de analiză a bonității împrumutatului, avându-se în vedere și faptul că acest comision este prevăzut de art. 36 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010, iar referitor la comisionul de administrare s-a apreciat că acesta nu este abuziv atunci când este calculat la soldul rămas, și nu la valoarea inițială a creditului, și are ca scop acoperirea costurilor aferente serviciilor prestate de bancă, fiind prevăzut de art. 36 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010.

j) La nivelul Curții de Apel Oradea s-a apreciat că nu au un caracter abuziv clauzele referitoare la comisioane ce au fost redactate în mod clar și inteligibil, din care a rezultat modul de calcul al comisionului, cuantumul acestuia și momentul în care trebuie achitat, iar aceste clauze nu creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, chiar dacă în cuprinsul acestora nu s-a explicat în mod concret fiecare operațiune care se subsumează comisionului respectiv.

Lipsa indicării prestațiilor/activităților efectuate de bancă în contrapartida comisioanelor percepute nu creează automat un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului, fiind o chestiune de apreciere măsura în care lipsa detalierei scopului

perceperii comisioanelor creează un astfel de dezechilibru, iar valoarea (cuantumul) comisioanelor poate fi un element în funcție de care se apreciază dezechilibrul în defavoarea consumatorului.

k) La nivelul Curții de Apel Pitești, în ceea ce privește comisionul de întocmire/analiză, practica instanțelor din circumscripția acesteia a fost în sensul că perceperea acestuia nu are caracter abuziv în condițiile în care este stabilit în cuantum fix (ușor de calculat matematic pentru orice consumator cu pregătire cel puțin medie), inclus în credit și perceput în considerarea costurilor de analiză a bonității împrumutatului; mai mult, dispozițiile art. 36 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 permit stipularea acestui comision; în ceea ce privește comisionul de administrare, practica instanței este unitară, în sensul că acesta nu este abuziv, clauza fiind permisă de art. 36 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010, cu condiția ca acesta să nu fie calculat la valoarea inițială a creditului, ci din soldul rămas de rambursat, pentru a nu se crea un dezechilibru major între drepturile și obligațiile părților.

Practica constantă la nivelul Curții de Apel Ploiești este în sensul că, indiferent de modalitatea de redactare a clauzelor privind comisioanele de acordare/analiză dosar și de administrare credit, trebuie să rezulte cu evidență care sunt acțiunile/prestațiile băncii pe care acestea se fundamentează, iar formularea generică a clauzelor, chiar preluate din textul ordonanței, nu este suficientă pentru a nu se reține caracterul lor abuziv sub aspectele analizate; aceste clauze sunt abuzive dacă afectează echilibrul dintre drepturile și obligațiile părților și nu s-au evidențiat serviciile aferente costurilor rezultate din perceperea comisioanelor; în această situație este evidentă încălcarea obligațiilor de transparentă, sancționată de lege cu nulitatea clauzei.

l) Curtea de Apel Suceava a arătat că acest comision de administrare face parte din costul total al creditului, în condițiile art. 3 lit. g) din Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori, această clauză fiind exprimată într-un limbaj clar și inteligibil, iar dacă nu este redactată în mod clar și inteligibil, deoarece nu se arată care este contraprestația, creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, clauzele fiind standard, preformulate, ceea ce semnifică faptul că nu au fost negociate direct cu consumatorul.

m) Curtea de Apel Târgu Mureș a învederat că pentru aprecierea caracterului abuziv al clauzelor se au în vedere criteriile menționate în Cauza Matei (C-143/13), pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene; astfel, toate clauzele sunt analizate prin prisma caracterului inteligibil, lipsa detalierei scopului perceperii comisioanelor, respectiv lipsa indicării contraprestațiilor băncii nu creează automat un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului (Cauza C-621/17 — Gyula Kiss/CIB Bank a C.J.U.E.), iar cuantumul comisionului nu constituie un element în funcție de care se apreciază dezechilibrul semnificativ în defavoarea consumatorului, conform art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000.

n) Curtea de Apel Timișoara a apreciat că, în contextul în care banca nu a dovedit caracterul „negociat” al clauzei de acordare/analiză dosar, care i-a fost impusă consumatorului prin contract, fără ca acesta să poată influența în vreun fel conținutul ei, în condițiile în care nu există premise care să îi permită băncii să considere că un consumator ar fi acceptat-o în urma unei negocieri efective, coroborat cu caracterul prestabilit și nenegociat al clauzei, se creează un dezechilibru semnificativ în detrimentul consumatorului și contrar bunei-credințe.

Comisionul de acordare/întocmire/analiză dosar este aferent unui serviciu pe care banca îl desfășoară din oficiu, în scopul verificării bonității clientului, deci în interesul propriu al băncii, fără ca banca să arate motivele care justifică stabilirea comisionului, indicând serviciile pe care le oferă în contul acestuia. Se conturează ideea că o astfel de clauză stabilește în sarcina consumatorului un cost care nu are un contraechivalent, ceea ce determină un dezechilibru semnificativ în detrimentul consumatorului și contrar bunei-credințe.

Clauza privind comisionul de administrare a creditului este abuzivă în ipoteza în care banca nu a dovedit caracterul „negociat”, în condițiile în care nu există premise care să îi permită băncii să considere că consumatorul ar fi acceptat, în urma unei negocieri efective, instituirea unui comision aferent unui serviciu nesolicitat.

Deși Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 nu interzice perceperea de către bancă a unui comision de administrare/gestionare a creditului, aceasta nu justifică stipularea lui, *de plano*, în orice contracte de credit încheiate de bancă, ci numai în acele contracte în care beneficiarii împrumutului — raportat la tipul de credit accesat — au nevoie de prestarea unui astfel de serviciu de către creditorul bancar, în scopul unei bune gestionări a creditului.

15. În concluzie, din verificarea hotărârilor judecătorești consultate a rezultat că instanțele fie au interpretat diferit noțiunea de „obiect principal al contractului”, fie s-au referit la „prețul total al contractului” și au inclus comisioanele în discuție într-una din cele două noțiuni sau nu, însă, indiferent de concluzia la care au ajuns sub aspectul incidenței art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, toate instanțele au găsit argumente pentru a proceda la analizarea caracterului abuziv al acestor comisioane.

În ceea ce privește criteriile potrivit cărora clauzele care conțin comisioanele în discuție au fost sau nu apreciate abuzive, acestea sunt variate, apreciindu-se de la caz la caz, în concret.

16. Autorul sesizării a identificat ca fiind interpretate în mod diferit de instanțele judecătorești următoarele problemele de drept:

a) interpretarea sintagmelor „obiect al contractului” și „prețul contractului”, prevăzute la art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, precum și a sintagmei „prețul total al contractului” prezente în conținutul unor hotărâri judecătorești, respectiv dacă o clauză care reglementează valoarea unui comision de întocmire/analiză dosar sau de gestionare/administrare a creditului este inclusă în noțiunile menționate anterior, fiind exceptată de la controlul caracterului abuziv în măsura în care este exprimată într-un limbaj ușor inteligibil;

b) în aplicarea art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, raportat la noțiunea de clauze „exprimate într-un limbaj ușor inteligibil”, să se clarifice necesitatea menționării prestațiilor băncii ce urmează a fi efectuate în contrapartida comisioanelor, chiar și atunci când scopul perceperii comisioanelor poate fi ușor dedus din denumirea acestora sau din dispozițiile legale sau contractuale incidente, pentru a se considera că acele clauze sunt redactate într-un limbaj ușor inteligibil;

c) în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, să se stabilească în ce măsură lipsa detalierei scopului perceperii comisioanelor, respectiv lipsa indicării prestațiilor/activităților efectuate de Bancă în contrapartida comisioanelor percepute creează automat un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului;

d) în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, să se clarifice în ce măsură valoarea (cuantumul) comisioanelor poate

fi un element în funcție de care se apreciază dezechilibrul semnificativ în defavoarea consumatorului.

17. Prin urmare, considerând că este necesar ca printr-o decizie obligatorie să se stabilească modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale incidente, prin Hotărârea nr. 118 din 16 decembrie 2019 s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a se pronunța asupra unei probleme soluționate diferit de instanțele judecătorești, respectiv: „corecta aplicare și interpretare de către instanțele române a art. 4 alin. (1) și art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 în litigiile în care se analizează caracterul abuziv al clauzelor privind comisioanele de întocmire/analiză dosar și de gestionare/administrare a creditului”.

V. Punctul de vedere al Ministerului Public

18. În argumentarea punctului de vedere înaintat, cu privire la punctul a) din sesizare, s-a arătat că practica instanțelor este unanimă, în sensul că trebuie efectuată mai întâi verificarea privind încadrarea clauzelor relative la comisioanele în cauză în categoria clauzelor exceptate prevăzute de art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, și, ulterior, dacă rezultatul este negativ, se impune a analiza dacă sunt îndeplinite condițiile cumulative menționate la art. 4 alin. (1) din același act normativ.

Referitor la punctele b) și c) din sesizare, având în vedere și Hotărârea Bogdan Matei — Cauza C-143/13, Ministerul Public a considerat că revine instanței de trimitere sarcina să aprecieze, având în vedere natura, economia generală și prevederile contractului de împrumut vizat, precum și contextul juridic și factual în care se înscrie acesta, dacă respectiva clauză constituie un element esențial al prestației debitorului care constă în rambursarea sumei puse la dispoziția sa de împrumutător.

De altfel, din chiar conținutul hotărârilor judecătorești indicate de autorul sesizării reiese că nu este vorba despre o jurisprudență neunitară, în sensul art. 514 din Codul de procedură civilă (adică de soluții diferite date unor situații de fapt și de drept identice sau similare), ci doar de ilustrarea unei varietăți de situații în care una și aceeași clauză a fost calificată diferit din perspectiva prevederilor art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000.

Totodată, pentru a stabili dacă clauzele care reglementează valoarea comisionului de întocmire/analiză dosar sau de gestionare/administrare a creditului sunt sau nu sunt incluse în noțiunea de „obiect principal al contractului”, respectiv în aceea de „preț al contractului”, trebuie să se apeleze la interpretarea contractului de credit în lumina regulilor instituite de dispozițiile art. 1.266—1.269 din Codul civil. Or, acest lucru presupune o referire nemijlocită la voința părților și, implicit, la probele administrate în cauză, ceea ce nu se poate realiza pe calea procesuală a recursului în interesul legii.

În ceea ce privește inadmisibilitatea recursului în interesul legii cu privire la problemele expuse la punctele d), e) și f) din sesizare, s-a reținut că, în jurisprudența sa, C.J.U.E. a arătat că revine instanței naționale sarcina de a analiza, de la caz la caz, dacă o clauză este sau nu clară și inteligibilă pentru consumator, oferindu-se criterii pe care instanțele naționale să le aibă în vedere, necesitatea sau lipsa necesității detalierii operațiunilor efectuate în contul comisionului reprezentând o chestiune analizată de către instanța națională în funcție de situația particulară a consumatorului și în funcție de modalitatea concretă de redactare a clauzei.

Mai mult, din economia considerentelor hotărârii C.J.U.E. în Cauza Gyula Kiss rezultă faptul că doar coroborând lipsa enumerării serviciilor prestate de bancă cu alte mijloace de probă se poate ajunge cu certitudine la concluzia caracterului

abuziv al clauzelor referitoare la comisionul de analiză/întocmire dosar, respectiv comisionul de administrare/gestionare a creditului.

De asemenea, hotărârea nu exclude nici posibilitatea ca o clauză contractuală, deși ar cuprinde dispoziții cu privire la contraprestațiile exacte ale băncii, să întrunească toate elementele caracterului abuziv, aceste elemente urmând a fi analizate de la caz la caz.

Lipsa din contractul de credit a oricărei prevederi privind contraprestațiile exacte ale băncii nu poate echivala *de plano* cu inexistența unor astfel de contraprestații, deoarece, conform motivării C.J.U.E., enumerarea serviciilor pe care banca le prestează în schimbul unor comisioane nu este obligatorie în orice condiții și lipsa acestei enumerări nu lovește de nulitate respectiva clauză cu privire la perceperea comisionului, însă, în mod evident, indiferent de menționarea lor expresă, toate comisioanele percepute de bancă trebuie să aibă corespondent în realitate.

VI. Punctul de vedere al colegiului de conducere al Curții de Apel Brașov

19. Opinia Curții de Apel Brașov și a membrilor colegiului de conducere este în sensul că instanțele pot verifica susținerile consumatorului, declarând abuzive clauzele dacă se creează un dezechilibru semnificativ între părțile contractului și se aduce o atingere suficient de gravă situației juridice în care este plasat consumatorul, prin suprapunerea între diferite costuri ale contractului sau între serviciile remunerate.

Prin urmare, s-a considerat că este necesar ca printr-o decizie obligatorie să se stabilească modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale menționate, dispunându-se promovarea prezentului recurs în interesul legii.

VII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

20. La nivelul Secției a II-a civile a instanței supreme s-a exprimat opinia că prestația băncii, aferentă fiecăruia din cele două comisioane, rezultă din denumirea însăși a comisioanelor, această prestație fiind evidentă.

S-a observat faptul că analiza caracterului abuziv al clauzelor denunțate, făcută din perspectiva art. 4 din Legea nr. 193/2000, a fost realizată în raport cu situația specifică a fiecărui contract sau pe grupe de contracte similare, fiind vorba despre acțiuni formulate de o pluralitate de reclamanți (acțiuni colective).

Așadar, în cauze de acest gen în care se procedează la cercetarea caracterului abuziv al unor clauze din contracte încheiate cu consumatorii nu există o problemă care să fie tratată exclusiv din perspectivă teoretică, în lumina art. 4 din Legea nr. 193/2000, ci cu o strictă și amănunțită cercetare a situației de fapt specifice fiecărui contract în parte, pentru a se decela, raportat la speță, aspecte importante de genul negocierii, al bunei-credințe, al dezechilibrului semnificativ al prestațiilor etc.

Această abordare a examinării caracterului abuziv al unor clauze contractuale în concret este de altfel în consens cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene în materie, relevant fiind în acest sens considerentul nr. 44 al Hotărârii din 3 octombrie 2019 în Cauza C-621/17 — Gyula Kiss împotriva C.I.B. Bank Zrt, Emil Kiss și Gyuláné Kiss, în care s-au reținut următoarele:

„În cauza principală, instanța de trimitere trebuie să examineze dacă această situație se regăsește și în lumina tuturor elementelor de fapt pertinente, printre care figurează nu numai clauzele cuprinse în contractul în cauză, ci și publicitatea și informațiile furnizate de creditor în cadrul negocierii contractului (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 2015, Matei, C-143/13, EU:C:2015:127, punctul 75)”.

Raportat la hotărârea pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cauza C-621/17, s-a pus în discuție și posibilitatea unificării practicii, întrucât privește exact ipoteza comisioanelor de acordare și de administrare a creditului, invocate și în sesizarea de față.

VIII. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene

21. Prin hotărârea pronunțată de C.J.U.E. în Cauza C-621/17 — Gyula Kiss/CIB Bank s-au stabilit următoarele:

„1) Articolul 4 alineatul (2) și articolul 5 din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretate în sensul că cerința potrivit căreia o clauză contractuală trebuie exprimată în mod clar și inteligibil nu impune că acele clauze contractuale care nu au făcut obiectul unei negocieri individuale cuprinse într-un contract de împrumut încheiat cu consumatori, precum cele în discuție în litigiul principal, care stabilesc în mod precis cuantumul costurilor de administrare și al unui comision de acordare care urmează să fie suportate de consumator, metoda lor de calcul și data de exigibilitate a acestora, trebuie să detalieze de asemenea toate serviciile furnizate în schimbul sumelor în cauză.

2) Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 93/13 trebuie interpretat în sensul că o clauză contractuală precum cea în discuție în litigiul principal, referitoare la costuri de administrare a unui contract de împrumut, care nu permite identificarea fără ambiguitate a serviciilor concrete furnizate în schimbul acestora, nu creează, în principiu, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract în detrimentul consumatorului, în contradicție cu cerința de bună credință.”

IX. Punctul de vedere teoretic exprimat de specialiștii consultați

22. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, prin punctul de vedere comunicat, a arătat că aceste clauze referitoare la plata comisioanelor de analiză/acordare a creditului, respectiv de administrare/gestiune a creditului pot fi supuse controlului caracterului abuziv, chiar dacă acestea sunt redactate în mod clar și inteligibil, în considerarea interesului public, pentru ca aceste clauze prejudiciabile pentru consumator să nu își producă efectele, după cum s-a subliniat prin deciziile C.J.U.E., și se dezvoltă în ghidul elaborat de către C.E. în vederea facilitării interpretării și aplicării unitare a acestora.

Cu atât mai mult, în ipoteza în care în contract nu se detaliază natura serviciilor prestate de bancă în schimbul plății acestora, întrucât în acest caz se încalcă cerința transparenței, nefiind exprimate într-un limbaj clar inteligibil, controlul caracterului abuziv se impune. Prin această omisiune se creează, în detrimentul consumatorului, un dezavantaj contractual, ținând cont și de faptul că nu i se procură niciun serviciu distinct de cel de punere la dispoziția sa a sumei împrumutate, acesta din urmă fiind deja remunerat prin plata dobânzii.

Așadar, întrucât scopul perceperii comisionului de administrare este neclar, iar caracterul echivoc al acestuia contravine dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 193/2000 și art. 78 din Legea nr. 296/2004, rezultă că prin inserarea acestui comision băncile urmăresc să obțină un avantaj disproportionat în detrimentul consumatorului, ceea ce determină ruperea echilibrului contractual, nefiind îndeplinită cerința bunei-credințe.

Prin urmare, instanțele sesizate de către consumatori cu cereri de constatare a caracterului abuziv al clauzelor privind aceste comisioane vor putea examina caracterul prejudiciabil

pentru consumator raportat și la nivelul acestor comisioane, care este adeseori prestabilit într-un quantum disproportionat de mare raportat la contraprestația băncii, care încalcă astfel cerința bunei-credințe, impunând consumatorului acceptarea acestor condiții dezavantajoase pentru el, în contextul în care aceste clauze nu sunt negociate cu consumatorul. De altfel, negocierea ar putea privi cel mult doar cuantumul acestor comisioane, or, după cum s-a arătat, principala problemă ce atrage caracterul abuziv al acestor comisioane este însăși existența lor, perceperea plății lor nefiind justificată în absența unei contraprestații din partea băncii, distincte de aceea principală a punerii la dispoziția clientului a sumei de bani împrumutate.

X. Raportul asupra recursului în interesul legii

23. Prin raportul întocmit de judecătorii-raportori desemnați, conform art. 516 alin. (5) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sesizarea formulată nu îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 515 din Codul de procedură civilă.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

24. Înainte de a proceda la o analiză de fond a problemelor de drept supuse dezbaterii, urmează a verifica dacă sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a recursului în interesul legii, față de prevederile art. 514 coroborate cu cele ale art. 515 din Codul de procedură civilă.

25. Potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă, „Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești”.

26. Art. 515 din Codul de procedură civilă prevede că „Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii”.

27. Textele de lege sus-arătate stabilesc mecanismul, scopul și condițiile de admisibilitate, determinând totodată aria restrictivă a examinării pe care o face instanța în soluționarea recursului în interesul legii. Așa cum rezultă, de altfel, și din dispozițiile constituționale, respectiv din art. 126 alin. (3) din Constituția României, unicul și fundamentalul scop al recursului în interesul legii este acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești.

28. Obiectul sesizării, în cadrul acestui mecanism de unificare a practicii judiciare, nu poate privi decât una sau mai multe dispoziții legale care au fost interpretate în mod diferit, așadar o problemă de drept soluționată neunitar de instanțele judecătorești. Premisele recursului în interesul legii sunt acelea că o prevedere legală conține reglementări îndoielnice, lacunare ori neclare, necesar a fi lămurite sub aspectul interpretării, pentru înlăturarea unei aplicări neunitare a acesteia. *Per a contrario*, nu sunt asigurate aceste premise dacă sesizarea vizează aplicarea unei dispoziții legale la elemente de fapt ale cauzei, respectiv modalitatea în care judecătorii extrag esența aplicării unei dispoziții cu caracter general și impersonal la diverse cazuri concrete, în acest sens fiind și deciziile nr. 11/2016, 23/2017 și 20/2018 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii.

29. În cauza de față, prin promovarea recursului în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată cu solicitarea de a stabili „corecta aplicare și interpretare de către instanțele române a art. 4 alin. (1) și art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 în litigiile în care se analizează caracterul abuziv al clauzelor privind comisioanele de întocmire/analiză dosar și de gestionare /administrare a creditului”.

30. Totodată, în conținutul încheierii de sesizare sunt identificate, ca subsumându-se problemei de drept mai sus enunțate, următoarele aspecte cu privire la care jurisprudența a statuat în mod diferit:

a) interpretarea sintagmelor „obiect al contractului” și „preț al contractului”, prevăzute la art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, precum și a sintagmei „preț total al contractului” prezentă în conținutul unor hotărâri judecătorești, respectiv dacă o clauză care reglementează valoarea unui comision de întocmire/analiză dosar sau de gestionare/administrare a creditului este inclusă în noțiunile menționate anterior, fiind exceptată de la controlul caracterului abuziv în măsura în care este exprimată într-un limbaj ușor inteligibil;

b) în aplicarea art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, raportat la noțiunea de clauze „exprimate într-un limbaj ușor inteligibil”, să se clarifice necesitatea menționării prestațiilor băncii ce urmează a fi efectuate în contrapartida comisioanelor, chiar și atunci când scopul perceperii comisioanelor poate fi ușor dedus din denumirea acestora sau din dispozițiile legale sau contractuale incidente, pentru a se considera că acele clauze sunt redactate într-un limbaj ușor inteligibil;

c) în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, să se stabilească în ce măsură lipsa detalierei scopului perceperii comisioanelor, respectiv lipsa indicării prestațiilor/activităților efectuate de Bancă în contrapartida comisioanelor percepute creează automat un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului;

d) în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, să se clarifice în ce măsură valoarea (cuantumul) comisioanelor poate fi un element în funcție de care se apreciază dezechilibrul semnificativ în defavoarea consumatorului.

31. Pentru a releva împrejurarea că sesizarea nu îndeplinește condiția de a viza reale chestiuni de drept soluționate neunitar de instanțele judecătorești, urmează a arăta care sunt soluțiile pronunțate de instanțe, precum și contextul factual și normativ al acestor hotărâri.

32. Astfel, problemele de drept pretins soluționate neunitar în practica instanțelor judecătorești naționale constau în aplicarea diferită a art. 4 alin. (1) și a art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 în litigiile în care se analizează caracterul abuziv al clauzelor contractuale referitoare la comisioane de întocmire/analiză dosar și de gestionare/administrare a creditului.

33. Sub un prim aspect, se cuvine a arăta că majoritatea covârșitoare a jurisprudenței anexate sesizării analizează caracterul abuziv al unor clauze cuprinse în contracte de credit bancar încheiate în perioada 2006—2009, deci anterior intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori. Așadar, aplicarea acestui act normativ nu vizează contractele în curs de derulare la data intrării lui în vigoare (art. 95 din ordonanță, astfel cum a fost modificat prin punctul 39 din Legea de aprobare nr. 288/2010). Or, acesta este primul act normativ care definește, în fondul legislativ național, scopul perceperii comisioanelor în discuție, metoda lor de calcul și serviciile

furnizate de profesionist consumatorului în schimbul acestor costuri, după cum urmează:

Art. 36 „(1) Pentru creditul acordat, creditorul poate percepe numai: comision de analiză dosar, comision de administrare credit sau comision de administrare cont curent, compensație în cazul rambursării anticipate, costuri aferente asigurărilor și, după caz, dobânda penalizatoare, alte costuri percepute de terți, precum și un comision unic pentru servicii prestate la cererea consumatorilor. (2) Comisionul de analiză dosar și cel unic vor fi stabilite în sumă fixă, aceeași sumă fiind percepută tuturor consumatorilor cu același tip de credit în cadrul aceleiași instituții de credit. (3) Comisionul de administrare se percepe pentru monitorizarea/înregistrarea/efectuarea de operațiuni de către creditor în scopul utilizării/rambursării creditului acordat consumatorului. În cazul în care acest comision se calculează ca procent, acesta va fi aplicat la soldul curent al creditului.”

34. Însă, așa cum s-a mai arătat, anterior intrării în vigoare a acestui act normativ, legislația națională relevantă pentru jurisprudența analizată nu cuprindea nici măcar un indiciu cu privire la natura și scopul perceperii acestor comisioane. Astfel, acele clauze contractuale care instituiă costuri de această natură în sarcina consumatorilor, cu diverse denumiri și mecanisme diferite de cuantificare, deci cu un conținut diferit nu numai de la un profesionist la altul, ci și în cadrul diverselor tipuri de credite oferite de aceeași instituție bancară sau instituție financiară nebanară, nu reprezintă altceva decât transpunerea în plan contractual a unor cutume bancare.

35. Legislația națională în vigoare la data încheierii contractelor de credit și, prin urmare, aplicabilă jurisprudenței analizate, respectiv Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor persoane fizice (abrogată prin art. 90 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010) prevedea după cum urmează:

Art. 2 „În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații;

a) consumator — orice persoană fizică sau grup de persoane fizice constituite în asociații, care, în cadrul tranzacțiilor care intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri din afara activității sale comerciale, industriale sau de producție, artisanale ori liberale;

b) creditor — una sau mai multe persoane fizice ori juridice care, în cadrul activității profesionale ori de afaceri, acordă credite pentru consumatori;

c) contract de credit — actul juridic în temeiul căruia creditorul acordă sau se angajează să acorde, iar consumatorul acceptă un credit în forma unui împrumut, a unei amânări a plății sau a altei facilități financiare similare;

d) costul total al creditului la consumator — toate costurile pe care consumatorul trebuie să le plătească pentru credit, inclusiv dobânda și celelalte cheltuieli;

e) dobânda anuală efectivă, denumită în continuare DAE — costul total al creditului la consumator, exprimat în procent anual din valoarea creditului total acordat și calculat în conformitate cu art. 4.”

36. În mod asemănător, costurile totale ale creditului puse în sarcina consumatorului erau definite în Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, prin art. 2 pct. 24, astfel: „costul total al creditului pentru consumator — toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de către creditor, cu excepția taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special primele de asigurare, sunt incluse, de asemenea, în cazul în care obținerea creditului

sau obținerea acestuia potrivit clauzelor și condițiilor prezentate este condiționată de încheierea unui contract de servicii”.

37. Trebuie precizat faptul că acest text a fost introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174/2008 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind protecția consumatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 795 din 27 noiembrie 2008, astfel că nu este aplicabil contractelor de credit încheiate de consumatori anterior intrării sale în vigoare.

38. În sfârșit, un număr mai redus de contracte, anume cele de credit ipotecar pentru investiții imobiliare, sunt supuse prevederilor Legii nr. 190/1999, în forma în vigoare în perioada de referință (2006—2009), care, prin art. 15, prevedea următoarele cu privire la costurile datorate de consumator: „În sarcina împrumutatului vor fi puse numai cheltuielile aferente întocmirii documentației de credit și constituirii ipotecii și altor garanții, după caz.”

39. După modificările aduse acestui act normativ prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174/2008, textul art. 15 a dobândit următoarea formă:

„În sarcina împrumutatului vor fi puse numai cheltuielile aferente întocmirii documentației de credit și constituirii ipotecii și garanțiilor aferente. Creditorul ipotecar are obligația de a insera în conținutul contractului de credit clauze prin care să aducă la cunoștința împrumutatului toate garanțiile pe care înțelege să le încheie în numele și pe seama împrumutatului, precum și condițiile de angajare a acestora.”

40. Nu în ultimul rând, pentru a preciza contextul factual și legislativ în care au fost încheiate contractele de credit pentru consumatori deduse spre analiză instanțelor naționale, se impune precizarea că majoritatea acestora nu intră nici sub incidența Legii nr. 289/2004 și nici sub imperiul Legii nr. 190/1999. Deși o parte importantă a creditelor sunt garantate cu ipotecă asupra imobilelor, acestea nu sunt acordate pentru investiții imobiliare, în sensul art. 2 lit. g) din Legea nr. 190/1999.

41. Este deosebit de important de precizat faptul că toate aceste acte normative din domeniul protecției consumatorului, chiar și cele anterioare momentului în care România a devenit membru al Uniunii Europene, au fost adoptate pentru implementarea și, ulterior aderării, pentru transpunerea unor directive. Astfel, inclusiv Legea nr. 193/2000, ale cărei dispoziții se solicită a fi interpretate pe calea prezentului recurs în interesul legii, este un act normativ care transpune Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive din contractele încheiate cu consumatorii, în îndeplinirea obligației de transpunere integrală a acquis-ului comunitar în legislația românească până la momentul aderării. Consecința acestui fapt este aceea că interpretarea acestei legi se impune a fi făcută prin filtrul Directivei 93/13 și al jurisprudenței C.J.U.E. în materie.

42. După această succintă prezentare a contextului legislativ național sub imperiul căruia s-a conturat jurisprudența pretins neunitară, urmează a arăta, în cazul fiecărei întrebări în parte, care sunt motivele pentru care acestea nu pot face obiectul unui recurs în interesul legii.

43. Astfel, se arată, prin prima întrebare, că instanțele nu au un punct de vedere unitar în ceea ce privește interpretarea sintagmelor „obiect principal al contractului” și „preț al contractului”, prevăzute de art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, respectiv dacă o clauză referitoare la un comision de întocmire/analiză dosar sau de gestionare/administrare a creditului este inclusă în noțiunile menționate anterior, fiind exceptată de la controlul caracterului abuziv, în măsura în care este exprimată într-un limbaj clar și inteligibil.

44. Mai întâi, se impune precizarea că art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 transpune prevederile art. 4 alin. (2) din Directiva 93/13/CEE. Tot cu titlu preliminar, se impune a arăta că acest act normativ, în forma sa inițială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 10.11.2000, nu includea în textul art. 4 această cauză de excludere de la verificarea caracterului abuziv a acestui tip de clauze nenegociate din contractele încheiate de consumatori, alineatul (6) fiind introdus abia prin art. VI pct. 2 din Legea nr. 363/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 28 decembrie 2007.

45. Așadar, până la finele anului 2007, legea română nu a transpus în dreptul intern art. 4 alin. (2) din Directivă. Totodată, C.J.U.E. a statuat, în Cauza C-484/08 Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid împotriva Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc), după cum urmează:

„Articolul 4 alineatul (2) și articolul 8 din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale, precum cea în cauză în acțiunea principală, care autorizează un control jurisdicțional al caracterului abuziv al clauzelor contractuale privind definirea obiectului principal al contractului sau caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, chiar dacă aceste clauze sunt redactate în mod clar și inteligibil.”

Articolul 2 CE, articolul 3 alineatul (1) litera (g) CE și articolul 4 alineatul (1) CE nu se opun unei interpretări a articolului 4 alineatul (2) și a articolului 8 din Directiva 93/13 potrivit căreia statele membre pot adopta o reglementare națională care autorizează un control jurisdicțional al caracterului abuziv al clauzelor contractuale privind definirea obiectului principal al contractului sau caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, chiar dacă aceste clauze sunt redactate în mod clar și inteligibil.”

46. Prin urmare, o parte importantă a jurisprudenței anexate sesizării, anume cea referitoare la clauze abuzive incluse în contracte încheiate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, nu pune în discuție problema de drept pretins soluționată neunitar.

47. Cât privește modul de interpretare și aplicare a prevederilor art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 în cauzele în care acest text de lege este în mod real incident, se cuvine a face următoarele precizări:

48. Atunci când dreptul Uniunii nu lasă la aprecierea statelor membre sensul și domeniul de aplicare ale unei anumite noțiuni cuprinse în cadrul unei dispoziții de drept al Uniunii, principiul aplicării uniforme a dreptului Uniunii și cel al egalității de tratament impun ca respectiva noțiune să primească aceeași interpretare pe întreg teritoriul Uniunii.

49. Definirea obiectului principal al contractului este o astfel de noțiune autonomă, care nu trebuie confundată cu definiția națională a obiectului contractului. În acest sens, C.J.U.E. a statuat că:

„Potrivit unei jurisprudențe constante, din cerințele aplicării uniforme a dreptului Uniunii, precum și din principiul egalității rezultă că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu face nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul de aplicare ale acesteia trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune Europeană o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând seama de contextul prevederii și de obiectivul urmărit de

reglementarea în cauză (a se vedea printre altele Hotărârea Fish Legal și Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, punctul 42).

Situația este aceeași în ceea ce privește termenii care figurează la articolul 4 alineatul (2) din Directiva 93/13, întrucât această dispoziție nu cuprinde nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru stabilirea sensului și a domeniului de aplicare ale acesteia (Cauza C-26/13 Arpad Kasler, Hajnalka Kaslerne Rabai împotriva OTP Jelzalogbank Zrt)."

50. Prin aceeași hotărâre, C.J.U.E. a statuat că distincția între clauzele care descriu „obiectul principal al contractului” și cele care nu pot fi incluse în această categorie trebuie fundamentată pe caracterul esențial al prestațiilor care caracterizează contractul. Clauzele care nu definesc esența însăși a raportului contractual și care, în consecință, nu sunt caracteristice contractului respectiv, nu vor face parte din sfera de conținut a sintagmei „obiect principal al contractului”. Curtea a arătat că, ținând seama de caracterul derogatoriu al art. 4 alin. (2) din Directiva 93/13/CEE și de cerința unei interpretări stricte a dispoziției respective, clauzele contractuale care se circumscriu noțiunii „obiect principal al contractului” trebuie înțelese ca fiind cele care stabilesc prestațiile esențiale ale acestui contract și care, în consecință, îl caracterizează. Dimpotrivă, clauzele care au un caracter accesoriu în raport cu cele care definesc esența însăși a contractului nu pot fi circumscrie acestei noțiuni.

51. În Cauza Kasler, Curtea a reținut că revine instanței de trimitere sarcina de a aprecia dacă o clauză constituie un element esențial al prestației debitorului. Curtea a avansat doar criteriile care trebuie să fie avute în vedere de instanța națională în această apreciere, după cum urmează: natura, economia generală și prevederile contractului de împrumut, precum și contextul său juridic și factual.

52. În hotărârile pronunțate ulterior de Curte, aceasta a făcut trimitere la modul cum a interpretat, autonom și uniform, această noțiune de „obiect principal al contractului”, precum și la criteriile pe care le-a formulat pentru interpretarea acestei noțiuni (Cauza C-143/13 Bogdan Matei, Ioana Ofelia Matei împotriva S.C. Volksbank România — S.A., paragrafele 50, 51, 53, 54; Cauza C-96/14 Jean Claude Van Hove împotriva CNP Assurances — S.A., paragrafele 31, 33, 37, 38; C-186, Andriciuc și alții, paragrafele 35 și 36).

53. În sfârșit, într-o hotărâre recentă (C-621/17, Gyula Kiss împotriva CIB Bank Zrt.) ce vizează chiar clauze de natura celor ce fac obiectul cauzei de față, ce stabilesc costuri de administrare și comisioane de acordare, Curtea a reamintit care este înțelesul pe care îl dă acestei noțiuni de drept unional, criteriile de apreciere, precum și rezerva de interpretare, în sensul că revine instanței de trimitere sarcina de a stabili dacă astfel de clauze constituie un element esențial al prestației debitorului, având în vedere ansamblul elementelor de fapt pertinente:

„31. Potrivit articolului 4 alineatul (2) din Directiva 93/13, aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului contractului, nici caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil.

32. În această privință, Curtea a declarat deja că clauzele contractuale care se circumscriu noțiunii „obiectul [principal al] contractului”, în sensul dispoziției menționate, trebuie înțelese ca fiind cele care stabilesc prestațiile esențiale ale acestui contract și care, ca atare, îl caracterizează. În schimb, clauzele care au un caracter accesoriu în raport cu cele care definesc

esența însăși a raportului contractual nu pot fi circumscrie noțiunii menționate (Hotărârea din 20 septembrie 2017, Andriciuc și alții, C-186/16, EU:C:2017:703, punctele 35 și 36, precum și jurisprudența citată).

33. Revine instanței de trimitere sarcina să aprecieze, având în vedere natura, economia generală și prevederile contractului de împrumut vizat, precum și contextul juridic și factual în care se înscrie acesta, dacă respectiva clauză constituie un element esențial al prestației debitorului care constă în rambursarea sumei puse la dispoziția sa de împrumutător (Hotărârea din 26 februarie 2015, Matei, C-143/13, EU:C:2015:127, punctul 54 și jurisprudența citată)."

54. Așadar, noțiunea de drept pretins aplicată neunitar de instanțele naționale a făcut obiectul interpretării realizate de C.J.U.E., în exercitarea competenței pe care i-o conferă articolul 267 din T.F.U.E., iar această interpretare nu trimite la o examinare abstractă a parametrilor care definesc un anumit contract în dreptul național, examinare ce ar putea fi calificată ca fiind chestiune de drept compatibilă cu procedura recursului în interesul legii. Dimpotrivă, se recomandă o examinare exhaustivă și concretă a conținutului contractului, precum și a ansamblului împrejurărilor de fapt și de drept ce au însoțit încheierea unui anumit contract.

55. Prin urmare, a stabili dacă o clauză nenegociată dintr-un contract încheiat cu un consumator face parte din obiectul principal al contractului și, în consecință, este exclusă de la mecanismul de control pe fond al clauzelor abuzive reprezintă o chestiune de fapt care trebuie stabilită în concret, de la caz la caz, pe baza evaluării directe de către instanțe, în raport cu particularitățile fiecărei spețe.

56. Referitor la clauzele care privesc caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, la care face trimitere art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, preluate din prevederile art. 4 alin. (2) din Directiva 93/13/CEE, Curtea a statuat, în Cauza Kasler, sus-citată, că acestea sunt excluse de la aprecierea caracterului abuziv numai în limita și în măsura aprecierii caracterului adecvat al prețului față de serviciile sau de bunurile furnizate. Făcând trimitere la concluziile avocatului general, a arătat că excluderea unui control al clauzelor în ceea ce privește raportul calitate/preț se explică prin faptul că nu există niciun barem sau criteriu juridic care să poată încadra sau ghida un asemenea control.

57. Prin hotărâri ulterioare, Curtea a reamintit că acest al doilea tip de clauze au un domeniu de aplicare restrâns, în următorii termeni:

„Curtea a considerat de asemenea că din termenii articolului 4 alineatul (2) din Directiva 93/13 reiese că a doua categorie de clauze al căror eventual caracter abuziv nu poate fi apreciat are un domeniu de aplicare restrâns, întrucât această apreciere nu privește decât caracterul adecvat al prețului sau al remunerației prevăzute față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, această excludere explicându-se prin faptul că nu există niciun barem sau criteriu juridic care să poată încadra și ghida controlul acestui caracter adecvat” (a se vedea în acest sens Hotărârea Kasler și Kaslerne Rabai, EU:C:2014:282i, punctele 54 și 55).

„Clauzele referitoare la contraprestația datorată de consumator creditorului sau care au un efect asupra prețului efectiv ce trebuie plătit acestuia din urmă de către consumator nu intră, așadar, în principiu, în această a doua categorie de clauze, cu excepția chestiunii dacă valoarea contraprestației sau a prețului prevăzut în contract este adecvată față de serviciul furnizat în schimb de creditor” (Cauza Bogdan Matei, sus-citată).

58. În sfârșit, în Cauza Gyula Kiss, Curtea, referindu-se în concret la clauze de natura celor ce fac obiectul prezentului recurs în interesul legii, a arătat următoarele: „Clauzele referitoare la contraprestația datorată de consumator creditorului sau care au un efect asupra prețului efectiv ce trebuie plătit acestuia din urmă de către consumator nu intră, așadar, în principiu, în această a doua categorie de clauze, cu excepția chestiunii dacă valoarea contraprestației sau a prețului prevăzut în contract este adecvată față de serviciul furnizat în schimb de creditor (Hotărârea din 26 februarie 2015, Matei, C-143/13, EU: C:2015:127, punctul 56). Cu toate acestea, reiese din dosarul de care dispune Curtea, aspect a cărui verificare revine totuși instanței de trimitere, că, în speță, caracterul pretins abuziv al clauzelor în discuție în litigiul principal nu privește raportul dintre cuantumul costurilor de administrare și al comisionului de acordare și serviciile furnizate în schimbul acestora.”

59. Față de statuările C.J.U.E. și de rezerva de interpretare pe care aceasta o aplică ori de câte ori o evaluează de principiu a unei noțiuni de drept nu este posibilă, în raport cu varietatea situațiilor factuale, rezultă că și cererea de unificare a practicii judiciare relativă la aplicarea art. 4 alin. (6) teza a II-a din Legea nr. 193/2000 este inadmisibilă.

60. Cât privește cererea de interpretare și aplicare unitară a prevederilor art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, în sensul dacă noțiunea de „clauze exprimate într-un limbaj ușor inteligibil” presupune menționarea prestațiilor băncii ce urmează a fi efectuate în schimbul comisioanelor, chiar și atunci când scopul perceperii comisioanelor poate fi ușor dedus din denumirea acestora sau din dispozițiile legale sau contractuale incidente, se rețin următoarele:

61. Chiar și în situația în care anumite instanțe au apreciat că unele clauze referitoare la costuri puse în sarcina consumatorilor, de natura celor în discuție, se circumscriu obiectului principal al contractului, aceste clauze nu au fost totuși excluse de la aprecierea caracterului lor abuziv decât în măsura în care erau redactate în mod clar și inteligibil.

62. C.J.U.E. a statuat că cerința privind transparența clauzelor contractuale prevăzută de art. 5 din Directiva 93/13/CEE nu poate fi redusă la caracterul inteligibil al acestora pe plan formal și gramatical (Cauza Kasler, paragraful 71).

„Dimpotrivă, astfel cum s-a amintit deja la punctul 39 din prezenta hotărâre, întrucât sistemul de protecție pus în aplicare de Directiva 93/13 se întemeiază pe ideea că, în ceea ce privește, printre altele, nivelul de informare, consumatorul se află într-o situație de inferioritate față de vânzător sau furnizor, această cerință privind transparența trebuie înțeleasă în mod extensiv” (paragraful 72 din hotărârea sus-citată).

63. Așadar, Curtea a arătat că o clauză trebuie să fie astfel formulată încât să permită consumatorului să prevadă consecințele economice pe care le generează. În clarificarea cerinței transparenței, C.J.U.E. arată întotdeauna, cu titlu de rezervă de interpretare, că revine instanței de trimitere sarcina de a stabili dacă consumatorul putea să evalueze consecințele economice ale unei anumite clauze asupra patrimoniului său, limitându-se să arate elementele de care aceasta trebuie să țină seama, anume ansamblul elementelor de fapt pertinente, printre care se numără publicitatea și informațiile furnizate de împrumutător în cadrul negocierii unui contract de împrumut. Totodată, Curtea stabilește doar standardul în funcție de care trebuie să se aprecieze comportamentul consumatorului, anume cel al unui consumator mediu, normal informat și suficient de atent și avizat.

64. Aceleași aprecieri au fost făcute de Curte în hotărâri ulterioare, cum ar fi Cauza C-143/13 Bogdan Matei,

paragrafele 72—77, Cauza C-96/14 Jean Claude Van Hove, paragrafele 40—48, Cauza C-384/14 Maria Bucura, paragrafele 49—61.

65. În fine, investită fiind chiar cu interpretarea articolelor 4 alineatul (2) și 5 din Directiva 93/13, în sensul de a stabili dacă cerința potrivit căreia o clauză contractuală trebuie exprimată în mod clar și inteligibil trebuie înțeleasă ca impunând ca acele clauze contractuale care nu au făcut obiectul unei negocieri individuale cuprinse într-un contract de împrumut încheiat cu consumatori, care stabilesc în mod precis cuantumul costurilor de administrare și al unui comision de acordare care urmează să fie suportate de consumator, trebuie să detalieze de asemenea toate serviciile furnizate în schimbul sumelor în cauză, în C-621/17, Gyula Kiss împotriva CIB Bank Zrt, C.J.U.E. a statuat următoarele:

„Articolul 4 alineatul (2) și articolul 5 din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretate în sensul că cerința potrivit căreia o clauză contractuală trebuie exprimată în mod clar și inteligibil nu impune că acele clauze contractuale care nu au făcut obiectul unei negocieri individuale cuprinse într-un contract de împrumut încheiat cu consumatori, precum cele în discuție în litigiul principal, care stabilesc în mod precis cuantumul costurilor de administrare și al unui comision de acordare care urmează să fie suportate de consumator, metoda lor de calcul și data de exigibilitate a acestora, trebuie să detalieze de asemenea toate serviciile furnizate în schimbul sumelor în cauză.”

66. În altă ordine de idei, nu s-ar putea concluziona că doar acele instanțe care au apreciat că cerința de transparență a unei clauze contractuale nu presupune că creditorul este obligat să detalieze în contractul respectiv natura tuturor serviciilor furnizate în schimbul costurilor prevăzute de una sau mai multe clauze contractuale au procedat corect. De cele mai multe ori, analiza instanțelor naționale a vizat și alte elemente de fapt pertinente, iar Curtea însăși, în hotărârea sus-arătată, invită la o analiză exhaustivă a împrejurărilor proprii fiecărei spețe, cum ar fi posibilitatea ca natura serviciilor furnizate în mod efectiv să poată fi în mod rezonabil înțeleasă sau dedusă din contract, în ansamblul său, posibilitatea consumatorului de a verifica dacă nu există o suprapunere între diferitele costuri sau între serviciile pe care acestea le remunerează, publicitatea și informațiile furnizate de creditor în perioada precontractuală (paragrafele 45 și 46 din hotărâre).

67. Relevante în ceea ce privește problema supusă examinării sunt și concluziile avocatului general în Cauza C-621/17, Gyula Kiss împotriva CIB Bank Zrt, prin prisma trimiterilor la hotărârile de referință și a reflecțiilor asupra elementelor care disting unele cauze de altele.

68. Astfel, în conținutul acestora se arată că serviciile furnizate în contrapartida clauzelor referitoare la preț ar trebui să poată fi identificate, dar nu neapărat în virtutea cerinței de a fi exprimate în mod clar și inteligibil, ci, mai degrabă, în virtutea domeniului de aplicare al art. 4 alin. (2) din Directiva din 1993, pentru a face diferența dintre clauzele principale și cele accesorii, al căror mecanism de control este diferit. Pentru aceasta este reiterat argumentul din Cauza Matei, în care s-a decis că, „dacă sunt furnizate mai multe servicii, unele cu titlu principal, iar altele cu titlu accesoriu, judecătorul național va trebui să stabilească pentru fiecare clauză referitoare la preț serviciul pentru care reprezintă contrapartida pentru a determina dacă clauza respectivă face parte din obiectul principal al contractului. Profesionistul nu este obligat însă „să menționeze ce servicii sau bunuri sunt furnizate în contrapartida fiecărei

clauze referitoare la preț”, ci, în ipoteza în care sunt furnizate mai multe servicii, „este suficient ca cel oferit în legătură cu clauza referitoare la preț să poată fi dedus în mod rezonabil din conținutul contractului”.

69. Așadar, nu este posibilă atingerea scopului acestui mecanism de unificare a practicii judiciare, respectiv o evaluare de principiu a cerințelor de transparență a clauzelor din contractele încheiate cu consumatori, care să rezolve întreaga problematică, fiind evident că evaluarea instanțelor are caracter cazual.

70. Cât privește solicitarea instanței de sesizare de a se stabili, în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, în ce măsură lipsa detalierei scopului percepției comisioanelor, respectiv lipsa indicării prestațiilor/activităților efectuate de Bancă în contrapartida comisioanelor percepute creează, automat, un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului, se constată că și această chestiune a făcut obiectul interpretării realizate de C.J.U.E., prin hotărârea dată în Cauza C-621/17, Gyula Kiss împotriva CIB Bank Zrt.

71. Rolul C.J.U.E. este acela de a stabili un standard unitar de interpretare a prevederilor Directivei 93/13/CEE privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, aplicabil în toate statele membre, eliminându-se astfel, în fapt, marja de apreciere discreționară din partea judecătorului național și riscul de disparitate în aplicarea acestui mecanism, însă instanțelor naționale le revine rolul să verifice dacă o clauză provoacă, în contradicție cu cerința de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților ce decurg din acel contract, în detrimentul consumatorului.

72. Curtea reiterează acest fapt și prin hotărârea din Cauza Gyula Kiss, arătând că rolul său este limitat la a oferi instanței de trimitere indicații de care aceasta din urmă să țină seama pentru a aprecia asupra caracterului abuziv al clauzei în discuție, precum și criteriile pe care instanța națională poate sau trebuie să le aplice la examinarea unei clauze contractuale, precum cea în discuție în litigiul principal, referitoare la costuri de administrare a împrumutului, care nu permite identificarea fără ambiguitate a serviciilor concrete furnizate în schimbul acestora, în raport cu dispozițiile Directivei 93/13.

73. Concret, în legătură cu examinarea existenței unui eventual dezechilibru semnificativ, s-a arătat că „aceasta nu se poate limita la o apreciere economică de natură cantitativă, întemeiată pe o comparație între valoarea totală a operațiunii care a făcut obiectul contractului, pe de o parte, și costurile puse în sarcina consumatorului prin această clauză, pe de altă parte. Astfel, un dezechilibru semnificativ poate să rezulte din simplul fapt al unei atingeri suficient de grave aduse situației juridice în care este plasat consumatorul, în calitate de parte la contractul în cauză, în temeiul dispozițiilor naționale aplicabile, fie sub forma unei restrângeri a conținutului drepturilor de care, potrivit acestor dispoziții, consumatorul beneficiază în temeiul acestui contract, fie sub forma unei piedici în exercitarea acestora sau a punerii în sarcina sa a unei obligații suplimentare, neprevăzută de normele naționale (Hotărârea din 16 ianuarie 2014, Constructora Principado, C-226/12, EU:C:2014:10, punctele 22 și 23).

Pe de altă parte, reiese din articolul 4 alineatul (1) din Directiva 93/13 că aprecierea caracterului abuziv al unei clauze contractuale se efectuează luând în considerare natura bunurilor sau a serviciilor pentru care s-a încheiat contractul și raportându-se, în momentul încheierii contractului, la toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului și la toate clauzele contractului sau ale unui alt contract de care acesta depinde.

Acestea sunt criteriile în lumina cărora revine instanței de trimitere sarcina de a aprecia caracterul eventual abuziv al clauzelor în discuție în litigiul principal”.

74. Curtea a reluat argumentul de la punctul 43 din hotărâre, în sensul că nedetalierea serviciilor furnizate în schimbul costurilor de administrare și al comisionului de acordare „nu înseamnă că clauzele aferente acestora nu îndeplinesc cerința de transparență prevăzută la articolul 4 alineatul (2) și la articolul 5 din Directiva 93/13, cu condiția ca natura serviciilor furnizate efectiv să poată fi în mod rezonabil înțeleasă sau dedusă pornind de la contractul avut în vedere în ansamblul său”.

75. În fine, referitor la solicitarea de clarificare a aplicării art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, în sensul de a se stabili în ce măsură valoarea (cuantumul) comisioanelor poate fi un element în funcție de care se apreciază dezechilibrul semnificativ în defavoarea consumatorului, și având în vedere statuările C.J.U.E., trebuie subliniat că, în ceea ce privește criteriile de apreciere a existenței unui „dezechilibru semnificativ” între drepturile și obligațiile părților, clauzele contractuale sunt excluse controlului în ceea ce privește raportul calitate/preț al bunurilor sau serviciilor furnizate, fapt explicabil prin aceea că nu există niciun barem sau criteriu juridic care să poată ghida un asemenea control (Hotărârea Kasler și Kaslerne Rabai).

76. În Cauza Gyula Kiss, Curtea, referindu-se în concret la clauze de natura celor ce fac obiectul prezentului recurs în interesul legii, a arătat următoarele: „Clauzele referitoare la contraprestația datorată de consumator creditorului sau care au un efect asupra prețului efectiv ce trebuie plătit acestuia din urmă de către consumator nu intră, așadar, în principiu, în această a doua categorie de clauze, cu excepția chestiunii dacă valoarea contraprestației sau a prețului prevăzut în contract este adecvată față de serviciul furnizat în schimb de creditor (Hotărârea din 26 februarie 2015, Matei, C-143/13, EU:C:2015:127, punctul 56).

77. De altfel, de cele mai multe ori, clauzele abuzive prezintă acest caracter doar în economia contractului (din perspectiva tuturor prestațiilor la care părțile se îndatorează), una și aceeași clauză putându-se dovedi abuzivă într-un contract concret, pentru a nu fi astfel într-un alt contract prin care consumatorului i-au fost recunoscute, de pildă, drepturi care să compenseze concesiile contractuale făcute profesionistului.

78. Având ca premisă statuarea C.J.U.E., în sensul că evaluarea judiciară a caracterului abuziv al unor clauze contractuale calificate de instanțele naționale ca accesorii, privitoare la comisioane de tipul celor ce fac obiectul sesizării, nu poate repune în discuție aprecierea de către consumator a adecvării prețului sau a remunerației la serviciile sau bunurile furnizate, precum și criteriile orientative pentru instanțele naționale pe care hotărârea din Cauza Gyula Kiss le evocă, revine instanței de trimitere examinarea concretă a conținutului contractului, aprecierea probelor și a circumstanțelor proprii pricinii deduse judecății.

79. Pentru considerentele anterior expuse se apreciază că, pe calea recursului în interesul legii, nu este posibil a se stabili o concluzie general valabilă privind „corecta aplicare și interpretare de către instanțele române a art. 4 alin. (1) și art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000 în litigiile în care se analizează caracterul abuziv al clauzelor privind comisioanele de întocmire/analiză dosar și de gestionare/administrare a creditului”, de natură a asigura unificarea practicii judiciare și având aptitudinea de a fi aplicată în fiecare cauză aflată pe rolul instanțelor, întrucât statuarea implică aprecierea probelor, a circumstanțelor corespunzătoare fiecărei pricini, ceea ce ține exclusiv de aplicarea legii.

80. În acest context, este de menționat că, potrivit unei jurisprudențe constante, interpretarea unei norme de drept a Uniunii Europene realizată de C.J.U.E. în exercitarea competenței pe care i-o conferă articolul 267 din T.F.U.E., lămurește și precizează semnificația și domeniul de aplicare ale acestei norme, astfel cum trebuie sau ar fi trebuit să fie înțeleasă și aplicată de la intrarea sa în vigoare. Rezultă că norma astfel interpretată poate și trebuie să fie aplicată de către instanțele naționale raporturilor juridice născute și

constituite înainte de pronunțarea hotărârii asupra cererii de interpretare.

81. Așadar, și din perspectiva interesului soluționării recursului în interesul legii, decizia pronunțată în cadrul acestui mecanism trebuie să fie aptă a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii, adică de a produce efectele juridice scontate de legiuitor. Or, un atare interes nu mai subzistă, câtă vreme a intervenit un reper jurisprudențial al C.J.U.E., instanța cu competență exclusivă în interpretarea dreptului Uniunii Europene.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 517, cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov pentru pronunțarea unui recurs în interesul legii asupra următoarelor probleme de drept:

a) interpretarea sintagmelor „obiect al contractului” și „prețul contractului”, prevăzute la art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, precum și a sintagmei „prețul total al contractului” prezentă în conținutul unor hotărâri judecătorești, respectiv dacă o clauză care reglementează valoarea unui comision de întocmire/analiză dosar sau de gestionare/administrare a creditului este inclusă în noțiunile menționate anterior, fiind exceptată de la controlul caracterului abuziv în măsura în care este exprimată într-un limbaj ușor inteligibil;

b) în aplicarea art. 4 alin. (6) din Legea nr. 193/2000, raportat la noțiunea de clauze „exprimate într-un limbaj ușor inteligibil”, să se clarifice necesitatea menționării prestațiilor băncii ce urmează a fi efectuate în contrapartida comisioanelor, chiar și atunci când scopul perceperii comisioanelor poate fi ușor dedus din denumirea acestora sau din dispozițiile legale sau contractuale incidente, pentru a se considera că acele clauze sunt redactate într-un limbaj ușor inteligibil;

c) în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, să se stabilească în ce măsură lipsa detalierii scopului perceperii comisioanelor, respectiv lipsa indicării prestațiilor/activităților efectuate de Bancă în contrapartida comisioanelor percepute creează automat un dezechilibru semnificativ în defavoarea consumatorului;

d) în aplicarea art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, să se clarifice în ce măsură valoarea (quantumul) comisioanelor poate fi un element în funcție de care se apreciază dezechilibrul semnificativ în defavoarea consumatorului.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 6 aprilie 2020.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Ileana Peligrad

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

